

Latvijas valsts gaisa telpas kontrole un aizsardzība drošās rokās

Preiļu rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļa

● 1999. gadā Aviācijas eskadriļa saņēma pirmo meklēšanas — glābšanas helikopteru Mi-17 (attēlā) un 2001., 2004., 2005. gadā vēl trīs šādus lidaparātus. Latvijas Gaisa spēku rīcībā ir vēl divi Mi-2 «Hoplite» helikopteri.

● Nacionālo bruņoto spēku bāzē «Lielvārde» žurnālisti vēro Gaisa spēku glābšanas darbu ar helikopteru un Zemessardzes 54. inženiertehniskā bataljona paraugdemonstrējumus.

● Žurnālisti lido ar helikopteru Mi-17. Lidaparātu vada piloti, kuri vairākkārt ir piedalījušies glābšanas operācijās. Foto: P.Pastars

Šā gada 5. aprīlī Aizsardzības ministrija un Nacionālie bruņotie spēki (NBS) aicināja reģionālo plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus piedalīties Atvērto durvju dienas pasākumā Gaisa spēku (GS) bāzē Lielvārdē, atzīmējot Latvijas dalības NATO 3. gada dienu.

Atvērto durvju dienā piedalījās aizsardzības ministrs Atis Slakteris un NBS komandieris brigādes ģenerālis Juris Maklakovs, GS virspavēlnieks A.Štepanovs.

Pasākuma laikā reģionālajiem žurnālistiem bija iespēja iepazīties ar GS un GS Lielvārdes bāzes attīstību. Notika

GS glābšanas darbu ar helikopteru un Zemessardzes 54. inženiertehniskā bataljona paraugdemonstrējumi un žurnālistu lidojums ar helikopteru.

Sīkāk par mūsdienīgu Gaisa spēku attīstību lasiet nākamajā laikraksta numurā.

T.Elste

NENOKAVĒ!

Laikrakstu «Novadnieks» maijam un turpmākajiem mēnešiem Latvijas Pasta nodaļās var abonēt līdz 24. aprīlim, redakcijā un interneta mājas lapā www.novadnieks.lv abonementu var nokārtot līdz 20. aprīlim.

ZIŅAS

Preiļos darbu sāk Telefoninterview centrs

10. aprīlī Preiļos darbu sāka Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) izveidotais Telefoninterview centrs, kura darbinieki dažādu apsekojumu ietvaros veiks Latvijas iedzīvotāju aptaujas, izmantojot telefonu. Šāda telefoninterview prakse ir plaši izplatīta Eiropas Savienības valstīs, tomēr jāatzīmē, ka Latvija ir pirmā no Baltijas valstīm, kurā valsts statistikas iestādes datu apkopošanai no iedzīvotājiem izmantos telefoninterviews, «Novadnieku» informē Sociālās statistikas departaments.

Šīs metodes lietošana CSP pētījumos ļaus iedzīvotājiem atbildēt uz jautājumiem sev pieņemamā laikā, negaidot intervētāju ierašanos savās mājās. Savukārt statistiķiem tas dos iespēju samazināt apsekojumu izmaksas.

Pirms interview iedzīvotāji saņems CSP informatīvu vēstuli, kurā būs norādīts konkrētā apsekojuma mērķis un paredzamais saziņāšanās laiks pa telefonu. Ja tas nebūs pieņemams, tad iedzīvotāji, zvanot pa bezmaksas tālruni 8008811, varēs vienoties par citu telefoninterview laiku.

Telefoninterview centra darbinieki šogad veiks darbaspēka apsekojuma interview par iedzīvotāju nodarbinātību. Šajā apsekojumā iekļauti 25 tūkstoši mājāsaimniecību un katrā trešā no tām tiks uzrunāta pa telefonu. Vasaras sākumā telefoninterviews tiks izmantotas arī lauku skaitīšanas veikšanai.

Tomēr jāatzīmē, ka ne visiem iedzīvotājiem ir pieejams telefons, kā arī daļa no viņiem nevēlas, lai telefona numurs būtu publiski pieejams. Tāpēc arī turpmāk tiks izmantotas kombinētas interview metodes — gan iedzīvotāju dzīves vietās, gan arī pa telefonu.

Pašlaik tiek apsvērta iespēja ar laiku paplašināt Preiļu telefoninterview centra darbinieku skaitu, tādējādi radot jaunas darba vietas Latgales reģionā.

Lielienu brīvdienu rajonā aizvadītas mierīgi

Četras brīvās dienas, kas bija veltītas Lielienu svinībām, rajonā pagājušas mierīgi. Preiļu slimnīcas galvenā ārste Daina Pliča «Novadnieku» informē, ka uzņemšanas nodaļas darbs ritējis ierastajā ritmā un pacienti ar smagām traumām nav uzņemti. Vakar, 10. aprīlī, ķirurģijas nodaļā pēc medicīniskās palīdzības gan sākuši ierasties cilvēki, kuri svētku laikā guvuši dažādas nenozīmīgas traumas.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes komandieris Valērijs Hariņovs atzīst, ka ugunsdzēsējiem acimredzot talkā nācis vēsais laiks. Pēdējās dienās izsaukumu bijis maz, samazinājies arī kūlas ugunsgrēku skaits.

Pastiprinātas ceļu policijas dežūras uz rajona ceļiem sākās jau pirmssvētku nedēļā. Īpaši tika uzraudzīta satiksme Lielienu pasākumu laikā. Kā informē Preiļu rajona policijas pārvaldes kārtības policijas biroja 3. nodaļas priekšnieks Vilis Patmalnieks, pārbaužu laikā rajonā konstatēts, ka trīs automašīnu vadītāji bija sēdušies pie transportlīdzekļu stūres alkohola reibumā.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Valdība diskutē par iespējām mazināt kravas auto rindas Latvijas un Krievijas pierobežā

Ministru kabinets vakar, 10. aprīlī iepazinās ar reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra Aigara Štokenbergas ziņojumu par situāciju Ludzas rajonā, kur izveidojušās kravas transportlīdzekļu rindas pie Terehovas un Grebņevas robežkontroles punktiem. Sakarā ar garajām kravas auto rindām uz valsts autoceļiem A-12 un A-13 Latvijas un Krievijas pierobežā Ludzas rajonā 3. aprīlī izsludināta ārkārtas situācija. Kravas transportlīdzekļu rindas Terehovas robežkontroles punkta virzienā atsevišķās dienās sasniedza 47 kilometru garumu. Kā norādīja A.Štokenbergs, šāda situācija apgrūtinā transporta kustību, izraisa satiksmes negadījumus, traucē lauksaimniecības tehnikas pārvietošanos. Viena laikus garās auto rindas pierobežā veicina kriminogēnas situācijas veidošanos uz maģistrālajiem autoceļiem, piesārņo to apkārtni, rada necilvēcīgus darba apstākļus kravas transportlīdzekļu šoferiem. Ludzas rajona policijas pārvaldei nepieciešams resursu situācijas kontrolei un kārtības nodrošināšanai uz maģistrālajiem autoceļiem.

Ludzas rajona padome ir vērsusies Ministru kabinetā ar lūgumu sniegt efektīvu palīdzību ārkārtas situācijas novēršanai un stāvokļa normalizēšanai Latvijas un Krievijas pierobežā. Iepazīstoties ar reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra ziņojumu, valdība vakar uzdeva Satiksmes un Ārlietu ministriem mēneša laikā rast risinājumus situācijas uzlabošanai. Kā viena no iespējām ir infrastruktūras nodevas ieviešana par Latvijas teritorijas šķērsošanu, tāpat jāizskata iespējas iekasēt normatīvajos aktos paredzēto sodu par kravas automašīnu pieļaujamā svāra pārsniegšanu.

Astoņi ES dalībvalstu prezidenti Rīgā neformāli diskutē

Vakar un šodien Rīgā viesojas septiņu Eiropas Savienības dalībvalstu prezidenti, kuri neformālā gaisotnē diskutē par Eiropas nākotni un tās izaicinājumiem, informēja Prezidenta preses dienests. Tikšanās galvenais mērķis ir sniegt prezidentiem iespēju neformālā gaisotnē padziļināti sarunāties, iepriekš žurnālistiem norādīja Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Galvenās sarunu tēmas, pēc prezidentes vārdiem, ir Eiropas nākotne un tās izaicinājumi. Debatēs piedalās Vīķe-Freiberga, Somijas prezidente Tarja Halonena, Vācijas prezidents Horsts Kēlers, Itālijas prezidents Džordžo Napolitāno, Austrijas prezidents Haincs Fišers, Portugāles prezidents Anibals Kavako Silva, Polijas prezidents Lehs Kačiņskis un Ungārijas prezidents Lāslo Šojoms. Prezidenti Latvijā ieradās pēc Vīķe-Freibergas ielūguma. Neformālo tikšanos tradicionāli aizsācis bijušais Portugāles prezidents Žoržs Sampaju. Pēc viņa iedibinātā modeļa prezidentu tikšanās turpinājās Helsinkos, Somijā, 2005. gada pavasarī un Drēzdenē, Vācijā, 2006. gada ziemā. Šīs debates mēdz vērtēt arī par Araiološanas grupas debatēm, jo pirmā tikšanās 2003. gada rudenī risinājās Araiološanas ciemā Portugālē.

Man drikst, tev nē

No šā gada aprīļa Saeimas deputātiem ir pieaugusi amata alga no 912 latiem līdz 1120 latiem. Deputātu amata alga ir piesaistīta Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam valsts sabiedriskajā sektorā strādājošo iepriekšējā gada vidējās darba algas apmēram, kas noapaļots pilnos latos. Nosakot deputātu amata algu, piemēro koeficientu 3,2. Šādu kārtību savulaik deputāti iestrādāja Saeimas Kārtības rullī, un tagad, kad piesauca tautu pievilti siksnas, nekārot lielākas algas, neņemot kredītus u.c., lai nepalielinātu inflāciju, paši nevar atteikties no kumosina, jo tas taču paredzēts Kārtības rullī, un pārkāpt noteikumus nedrīkst. Tā kā CSP vidējo darba algu nosauca tikai martā, tad deputāti pārrēķināto algu sāks saņemt no aprīļa, taču tiks izmaksāta arī starpība par iepriekšējiem mēnešiem, jo alga tiek palielināta no 1. janvāra. Līdz ar amatalgas palielināšanos pieaugs arī deputātu piemaksas un kompensācijas vidēji par 100 latiem.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Novada bibliotēkās apstiprina vienotus maksas pakalpojumus

Saskaņā ar Bibliotēku likumu, kurš uzliek par pienākumu pašvaldību bibliotēkām nodrošināt lietotājiem bezmaksas pieeju internetam un vispārpieejamiem elektroniskās informācijas resursiem (Bibliotēku likums 15., 17., 23. pants), Līvānu novada dome ar 2007. gada 1. aprīlī ir apstiprinājusi vienotus maksas pakalpojumu tarifus visās Līvānu novada bibliotēkās.

Turpmāk maksas tiks iekasētas tikai par kopēšanu, kompakt disku nomu, datorizdrūkām, skenēšanu, informācijas apkopošanu pēc pieprasījuma vai maksas fondā esošo darbu (iegādāti par ārpusbudžeta līdzekļiem) izsniegšanu, bet netiks iekasēta par interneta un datora izmantošanu.

Ierobežo dolomīta iepirkumu

Sakarā ar veicamajiem darbiem Ošas upes gultnes padziļināšanā Rožupes pagastā projekta «Ošas upes lejas daļas rekonstrukcija Rožupes pagastā Līvānu novadā», paš-

valdības rīcībā ir nedrupinātais dolomīts, kuru saskaņā ar Līvānu novada domes lēmumu novada iedzīvotājiem saimnieciskajām vajadzībām ir iespējams iegādāties, maksājot Ls 2,60 par vienu tonnu.

Lai neveidotos situācijas, kad dolomīts tiek iepirkts masveidā spekulatīvos nolūkos, pašvaldība noteikusi maksimāli pieļaujamo iepirkuma daudzumu vienam pircējam – 50 tonnas. Novada iedzīvotājiem, kas vēlas iegādāties dolomītu, jāgriežas ar iesniegumu Rožupes pagasta pārvaldē, kā arī jāpamato iegādes nepieciešamība.

Domes darbinieki iesaistīsies pilsētas svētku organizēšanā

Līvānu pilsētas svētki šogad notiks 13. un 14. jūlijā. To organizēšanai izveidota darba grupa, kurā darbojas dažādu jomu speciālisti:

Aija Usāne – domes priekšsēdētāja vietniece; Uldis Skreivers – domes izpilddirektors; Māriete Vilcāne – sporta un masu pasākumu organizatore; Inta Raubiška – domes personāla vadības un administratīvās daļas vadītāja; Ginta Kraukle – do-

mes sabiedrisko attiecību speciāliste; Inga Ancāne – domes arhitekte; Ilze Griežāne – Latgales mākslas un amatniecības centra vadītāja, Līga Belkovska – Līvānu novada kultūras centra direktore; Inta Vērdiņa – Līvānu novada centrālās bibliotēkas vadītāja; Valentīna Poikāne – Līvānu bērnu un jauniešu centra direktore; Ārija Zalāne – SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» labiekārtošanas iecirkņa vadītāja.

Darba grupai līdz aprīļa domes sēdei jāizstrādā un jāiesniedz domei apstiprināšanai svētku programma un izdevumu tāmes projekts.

Aktivizēs cīņu ar ļauņprātīgajiem nemaksātājiem

Lai uzlabotu dzīvokļu jautājumu komisijas darba efektivitāti un samazinātu ļauņprātīgo nemaksātāju skaitu Līvānu novadā, jaunā redakcija apstiprināts dzīvokļu jautājumu komisijas nolikums.

Jaunajā nolikuma redakcijā komisijai paredzētas arī tādās funkcijas kā pārrunas ar cilvēkiem, kas dažādu iemeslu dēļ nemaksā par pašvaldības uzņēmumu sniegtajiem pakalpojumiem. Jaunajā nolikumā akcents likts uz

pirms tiesas ietekmējošo darbu, mudinot cilvēkus rast iespēju norēķināties par parādiem, lai lieta par izlikšanu no dzīvokļa nenonāktu līdz tiesai. Nereti iedzīvotāji uzkrāj parādus tikai tādēļ, ka attiecībā uz pašvaldību var to atļauties, jo domei nav efektīvu instrumentu, kādi ir privātajiem pakalpojumu un sakarā ar sniedzējiem. Domes deputāts Valdis Anspaks veicis izpētī, kurā atklājies, ka tikai 30% līvāniešu katru mēnesi samaksā pilnīgi visus rēķinus, savukārt 70% iedzīvotāju ir kaut vai neliels parāds.

Komisijas locekļi cer veicināt izpratni par to, ka arī par apkuri un komunālajiem maksājumiem jānorēķinā regulāri. Patlaban dzīvoklis Līvānos jau ir kļuvis par vērtību un parāds jebkurā gadījumā ir mazāks nekā dzīvokļa tirgus cena. Šis apstāklis varētu iedzīvotājus motivēt neuzkrāt parādus. Izpratnes veidošanā iedzīvotāju vidū pašvaldība cer sagaidīt sadarbību arī no abiem pakalpojumu sniedzējiem – SIA «Līvānu siltums» un SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība».

G.Kraukle,
sabiedrisko attiecību
speciālists
Līvānu novada domē

PREIĻU NOVADA DOMĒ

28. martā notikušās Preiļu novada domes sēdes materiālu izklāsta turpinājums. Sākums 5. aprīļa numurā.

Piešķir līdzekļus

Izskatīts Preiļu mūzikas un mākslas skolas ēkas telpu un grīdu stāvokļa apsekošanas akts. Nolemts piešķirt 4912,08 latos linoleja seguma iekļāšanai skolas telpās, kā arī 1457 latos datortīkla ierīkošanai vairākās skolas telpās. Līdzekļi paredzēti budžeta sadaļā «Izdevumi neparedzētiem gadījumiem».

Ir cerības Preiļu apvedceļa izbūvei

Domnieki nolēma veikt iepirkuma procedūru tehniskā projekta «Preiļu

pilsētas apvedceļa būvniecība» izstrādei. Pagaidām gan vēl nav zināms, cik izmaksās tehniskā projekta izstrāde, par to lems pēc iepirkuma procedūras rezultātu apstiprināšanas.

Izskatīja iesniegumus

Latvijas Nedzirdīgo savienības Rēzeknes reģionālajai biedrībai piešķirti 150 latu sociālās rehabilitācijas un kultūras pasākumu rīkošanai.

Atbalstīts biedrības «Preiļu NVO» lūgums un samazināts nekustamā īpašuma nodoklis par 2007. gadu 90% apmērā.

Nolemts segt dzīvokļa Jaunatnes ielā 1a-19, Ličos, parādu par komunālajiem pakalpojumiem šajā pašvaldības dzi-

vokli 675,78 latu apmērā.

Kultūras centram Preiļu novada folkloras ansambļa «Leiči» 25 gadu jubilejas pasākuma rīkošanai piešķirti 150 latu.

Par Preiļu galveno bibliotēku

Nemot vērā to, ka Preiļu rajona galvenā bibliotēka mainījusi statusu, notikusi arī virkne citu izmaiņu. Domes sēdē tika apstiprināts Preiļu galvenās bibliotēkas nolikums, bibliotēkas maksas pakalpojumu izcenojumi, datoru un interneta lietošanas noteikumi, kā arī bibliotēkas izmantošanas noteikumi.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

MUMS RAKSTA

Rīti Preiļos sākas ar putekļu mākoņiem

«Novadnieka» elektroniskajā pastā saņēmām sekojošu satura vēstuli. «Cienījamā redakcija! Manu sašutumu izsauc Preiļu pilsētas ielu kārtības rītos. Pirms un pēc pulksten 8.00, kad uz skolām dodas bērni, kad pilsētnieki steidzas uz darbu, ielas ar plašu un tīšu vērienīgumu tiek slaucītas. Vai tiešām nav cita laika dienakī, nu kaut vai vienu stundu agrāk? Cilvēki nomazgājušies, saposušies, bet putekļu mākoņi,

kas sacelti ar slaukāmajām slotām, sitas sejas, sēstas uz drēbēm. Un galvenais, tas atkārtotās burtiski katru rītu. Vai putekļu mākoņiem nebūtu jādara gals?»

Redakcijā saņemts arī kāds telefona zvans ar mutisku sūdzību, ka šogad īpaši nesakopta ir Kooperatīva iela. Arī tur vējš nepārtraukti ceļ gaisā smilšu mākoņus un netīrumus.

Situāciju skaidro SIA «Preiļu

saimnieks» labiekārtošanas un apzaļumošanas daļas vadītāja Zenta Igoļniece. – Vēstules autoram ir daļēja taisnība. Pilsētas sētnieki darbu sāk agri no rīta un līdz pulksten 8.00 savus ikdienas pienākumus jau ir pabeiguši. Pēc tam ielu uzkopšanu sāk bezdarbnieki, kuriem darba laiks atbilstoši likumdošanai noteikts no pulksten 8.00 līdz 14.00. Šo kārtību mēs nesam tiesīgi mainīt. Tā kā lietus šopavas

nav bijis, putekļu mākoņi patiešām ir traucējoši.

Kooperatīva ielas sakopšanu traucē tas, ka pagājušā gada nogalē tur tika ierīkots ūdensvads un kanalizācija, liela daļa ielas braucamās daļas ir sarakta. Bezdarbnieki vairākkārt smiltis ir novākuši, bet ar automašīnu riteņiem tās no jauna tiek sanesatas nokoptajā teritorijā ietves malā.

Sagatavoja L.Kirillova

OTRDIENAS INTERVIJA

Jau vairāk nekā gadu AINA GOLUBEVA ir veterinārmedicīnas speciāliste Preiļu lauku konsultāciju biroja, pirms tam bijusi eksperte veterinārmedicīnas diagnostikas centra veterinārajā laboratorijā, bet vēl iepriekš — galvenā veterinārārste paju sabiedrībā «Ausma» un Maltsas sovhoztehnikumā. Aina uzsver, ka vienmēr ir gribējusi būt cilvēku vidū un nespēj iedomāties, ka katru dienu vajadzētu sēdēt tikai pie galda un šķirstīt papirus.

● Šāda studiju laika fotogrāfija noteikti glabājas daudzu Ainas kursabiedru albumos. Foto no A.Golubevas albuma

3.

«Es vienmēr esmu gribējusi būt cilvēku vidū»

— Jūsu darba gaitas aizvien saistītas ar veterināriju, lai gan pienākumi bijuši dažādi un pilnīgi atšķirīgi. Vai darba vietu maiņa bija īpaši plānota, vai arī tās bija likteņa virzītas pārvērtības?

— Citi lepojas, ka daudzus gadus nostrādājuši vienā vietā. Man tā nav sanācis. Praktiski veterināriju, kas man ļoti patika un saista joprojām, pametu viena iemesla dēļ — tas bija ļoti grūts darbs, kurā radās veselības problēmas. Tā nokļuvi laboratorijā, strādāju par ekspertu. Uzreiz, ka lauku konsultāciju birojs izsludināja konkursu uz veterinārmedicīnas speciālista vietu. Jutos ieinteresēta un pieteicos. Mani pieņēma, esmu apmierināta ar darbu.

Redziet, viss ir bijis ļoti vienkārši, bez kādiem milzīgiem pārdzīvojumiem un stresi. Katra darba vieta man devusi ko īpašu, bagātinājusi, izglītojusi, devusi iespēju uz veterināriju paskatīties no cita skatu punkta. Katrā darbā bijis kāds plusiņš. Tagad man noder gan tas, ko iemācījies kā praktizējoša veterinārārste, piemēram, dzīvnieku izmeklējumi, sarunas ar cilvēkiem, gan tas, ko apgūvu, strādājot laboratorijā. Viss ir nācis tikai par labu, esmu kļuvusi daudzpusīgāka.

— Vai jums, praktiķiem, reizēm nenāk smieklīgi, kad klausāties, ko sarunā ministriju ierēdņi — it kā diplomēti un gēstas skolas beiguši, bet vēl tik jauni un galīgi zaļi?

— Tiesa, daudzi jaunie speciālisti sāk strādāt vadošajās iestādēs tūdaļ pēc skolas sola pamešanas, būdami pilnīgi bez praktiskā darba iemaņām. Teorija ir, bet, kā to pielietot dzīvē, saprašanas nekādas. Tāpēc likumi, projekti un prasības, ko Ministru kabinets apstiprina, pēc laiciņa aizvien tiek laboti, papildināti, pārstrādāti un mainīti.

— Sakiet, kāpēc jūs izvēlējāties veterināriju? Droši vien kopš bērnības čaklus un sīvēnus dakterējāt.

— Jā, dzīvnieki man kopš bērnības patikuši, tomēr attiecībā par nākotnes profesiju esmu izsapņojusi daudzus reālus un arī pavisam nereālus sapņus. Piemēram, kādu laiku gribēju būt šuvēja, jo man patika skaisti ģērbti cilvēki, prātoju, kā es varētu sev jaunus tērpus darināt. Tomēr atceros arī brīdi, kad izdomāju studēt veterināriju, — es sēdēju autobusā, braucu no skolas mājās. Izdomāju un izdarāju.

Jau skolā sapratu, ka nekad nesēdēšu biroja un nerakāšos pa papīriem. Man vajag pārmaiņas un cilvēkus sev apkārt. Arī praktiskajā veterinārijā, tajā brīdī, kad ārstēju lopņus, vēl vairāk es darbojos ar dzīvnieku īpašniekiem. To esmu apgūvis un sapratusi, ka viss ir cieši saistīts — cilvēks un viņa dzīvnieks.

Manas dzimtās mājas ir Ogres rajona Ikskīlē, toreiz tas bija Timūžu ciems. Turpat uz vietas pabeidzu astoņgadīgo skolu, vidusskolu jau Suntažos. Iestājos Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā un pēc valsts sadales norīkojuma devos darbā uz Maltsas sovhoztehnikumu. Nebija jau tā, ka Latgale man liktos gluži sveša. Manas mammītes dzimtā puse bija Rēzeknes rajonā, tāpēc Latgalē man bija mīļi radi un es ar prieku braucu uz Maltu, lai gan, tagadējām acīm skatoties, redzu, ka attieksme pret šo reģionu īpaši nav mainījusies. Rīga, Pierīga vienmēr bijusi labāk attīstīta. Diemžēl...

— Kolēģi jūs raksturo kā visai sabiedrisku un aktīvu cilvēku. Vai tāda esat bijusi vienmēr?

— Jelgava un toreizējā akadēmija bija īpaša studentu republika ar jautru un mutuļojošu dzīvi. Pirmkārt, studiju iespējas — labas. Tiesa, mums lekcijās mācīja daudz ko tādu, kas vēlāk izrādījās pilnīgi lieks, toties šo zaudējumu atgūvām praksē laikā. Otrkārt, kolosālā sabiedriskā dzīve. Fakultātē bija tautas deju kolektīvs, es, protams, piedalījos. Manā laikā notika Baltijas studentu dziesmu un deju svētki. Tajos bija īpaša un neatkārtājama noskaņa. Treškārt, akadēmijā darbojās sabiedrisko profesiju fakultāte. Tagadējie jaunieši droši vien nemaz nezina, kas tas tāds ir. Vārdu sakot, tā bija iespēja studiju laikā paralēli iegūt arī otru un pat trešo profesiju. Tādā veidā es beidzu sabiedriskās ēdināšanas un kultūras darbinieku fakultātes. Pēc divu gadu mācībām saņēmām pavisam oficiālus dokumentus, kas apliecināja, ka varam strādāt arī šajās profesijās.

Vakaros spēlējām badmintonu, ziemā slēpojām. Vienmēr piedalījos skrējēju dienās, kas toreiz Jelgavā bija populāras. Ak, jā, arī donoru dienās katru gadu piedalījos.

— Vai viens cilvēks vispār var tik daudz paspēt?

— Ziniet, vienu brīdi es studēju ne vien veterināriju, bet vienlaikus trijās sabiedrisko profesiju fakultātēs. Trešajā kursā sapratu, ka vairs *nevelku*. Mākslinieciskās noformēšanas fakultāti nācās atstāt.

— Pastāstiet, vai darba gaitu sākumā nenācās vilties profesijā? Kā nokļuvāt Preiļu rajonā?

— Tās bija šausmas. Kad sāku strādāt Maltsas sovhoztehnikumā, man likās, ka es vairs pilnīgi neko nezina. Dzīvē viss izrādījās savādāk, pavisam citā kvalitātē. Biju jauna speciāliste, pie tam uzreiz galvenā veterinārārste. Citu darbinieku attieksme pret mani bija visai rezervēta. Un vēl tā latgališu valoda! Tagad, protams, nav nekā-

● Aina Golubeva joprojām ar mīlumu atceras bērnību Mazās Juglas upītes krastos, bet arī Latgale pa šiem gadiem kļuvusi tikpat tuva. Iespējams, pat tuvāka, jo te izauguši viņas bērni.

Foto L.Kirillova

du problēmu, bet toreiz, jaunībā... Saimniecību nosaukumi galvā jūku jūkam. Atceros, kā viena tante brīnījās, ka es viņu pašu neatceros, bet atceros, kā sauca govī, kurā vietā kūti tā pirms gada stāvēja un kādu slimību tiku ārstējuši. Laikam jau tā ir tā sauktā profesionālā atmiņa, kas ar gadiem tikai pastiprinājusies.

Maltsā nostrādāju gadus piecus, pa to laiku piedzima dēls, aizgāju garākā atvaļinājumā. Sākās kolhozu jūku laiki, kāds ģimenes draugs aicināja braukt uz Preiļu rajonu. Silajānos solija ne tikai darbu, bet arī ģimenes māju. Pārdzirdējām ka labākas iespējas būs «Ausmā», tāpēc arī sāku tur strādāt. Drīz iedeva trīsistabu dzīvokli. Viss bija kārtībā, bet sašķobījās veselība. Sapratu vienu, ja gribu būt vesela, praktiskā veterinārija jāpamet.

Tagad lauku konsultāciju biroja rīkotajos semināros zemniekiem mācām, ka 70 procenti visu dzīvnieku slimību ir pašu cilvēku radītas. Šo skolu es izgāju kolektīvajās saimniecībās, kur katrs gribēja mazāk strādāt, vieglāk tikt cauri. Kādas tur rūpes par dzīvnieku veselību... Bet tieši lopiņi un veterinārārsts ir šis cilvēku rīcības un attieksmju ķēdes galā.

Mani patīkami pārsteidz, cik ievērojami situācija lopkopībā mainījies pēdējo desmit un piecpadsmit gadu laikā. Labas fermas, augstvērtīgas govīs bija arī agrāk, bet pa šo laiku sperts milzīgs solis uz priekšu un 4000 kilogramu lieli izslaukumi ir visai viduvējs rezultāts.

— Kā jutāties, kad aizgājāt no praktiskās veterinārmedicīnas?

— Divus gadus sēdēju mājās, nodarbojos ar saimnieciskām lietām, ar bērniem, bet tad nolēmu, ka kaut kas ir jāmaina, jāmeklē cits darbs. Tā nokļuvi veterinā-

raja laboratorijā. Gribēju pāris mēnešus izmēģināt, vai tas man der. Rezultātā astoņus gadus nostrādāju. Notika visādas pārmaiņas, reorganizācijas, optimizācijas un tā tālāk. Pašlaik, cik zinu, laboratorijas vietā ir tikai analīžu pieņemšanas punkts. Ne man ko lemt vai kritizēt, bet zemnieki visā šajā lietā noteikti nav vinnētāji.

Lauku konsultāciju birojs, kur strādāju kopš 2005. gada decembra, bez šaubām, ir atpazīstams. Katrā zemnieku saimniecībā pazīst manas kolēģes Zitu, Silviju. Ar Inesi, piemēram, es pati iepazīnos angļu valodas kursos, ar Natāliju bijām pazīstamas jau agrāk. Meitenes ar sirdi un dvēseli nododas darbam. Esam simtprocentīgi sieviešu kolektīvs, bet mūsu vidū nekad nav bijuši ķīviņi vai strīdi, pat ne mazākās rīvēšanās.

— Kādi ir jūsu pienākumi biroja?

— Mani pienākumi ir sniegt zemniekiem un piemājas saimniecību īpašniekiem atbildes uz jautājumiem un konsultācijas par lietām, kas attiecas uz dzīvnieku labturību, ārstēšanu, ēdināšanu, rīkot attiecīgas apmācības. (Starp citu, arī mēs pašas mācāmies.) Kur nu vēl lietās, kas saistītas ar valsts un Eiropas atbalstu, subsīdijas, kvotas un tā tālāk. Tā ir nepārtraukta mainība, arvien pieaugoša prasība gan pret mums, gan zemniekiem. Esmu pārlicinājusies, ka neviens lauksaimnieks, ja viņš pats katru dienu intensīvi strādā, nav spējīgs izsekot visiem dokumentiem, jaunumiem un aktuālajām ziņām. Mums tas viss jāsaprot un jāpasniedz viņiem īsā, saprotamā veidā.

— Kā jums šķiet, vai zemnieki kļuvuši ziņošāki?

— Bez šaubām, viņi ir daudz ziņošāki, prot savas kļūdas saskatīt un izvērtēt. Daudzi ir bijuši ārzemēs un redzējuši, kā saimnieko-

tur. Atcerieties, kā bija kolhozu laikos. Ko galvenais speciālists teica, tā fermās slaucējas un kopēji arī darīja. Nevajadzēja ne domāt, nedz analizēt, kāpēc tā. Pašiem savā sētā vajadzēja sākt domāt. Īpašs prieks, ka pēdējā laikā sarosījušies mazāko saimniecību īpašnieki, intensīvi apmeklē kursus, rēķina, kā paaugstināt produktivitāti, kā samazināt izmaksas.

Neticiet, ja saka, ka pēc gadiem Latvijā būs tikai lielās saimniecības. Latgalē mums ir sava specifika, pastāvēs arī zemnieki, kuri slauc divdesmit vai desmit govīs.

— Vai jums pašai ir sava saimniecība un lopi?

— Nav gan. Esmu par to domājusi un sapratusi, ka nespētu sevi uz divām pusēm sadalīt. It īpaši laikā, kad praktizēju kā veterinārārste. Kāds būtu zaudētājs — vai nu mana saimniecība, vai klienti.

Preiļos man ir dzīvoklis. Protams, gribas kādu kaktiņu, kādu stūrīti vai puķu dobi, kur parušināties. Taču ne jau vienīgi uz balkona varu izvērsties, man ir arī mazdārziņš, kur pavasarī un vasarā vakarus pavadīt. Audzēju šo to no dārzerjiem, zaļumiem, protams, arī puķes. Savulaik beidzu floristikas kursus, man patik dažādas kompozīcijas veidot, patik ziedus pušķos sakārtot un draugus pārsteigt. Gan rozes ir skaistas, gan miķeļšiem sava burvība. Pat no sniegpulksteņiem greznu pušķi var saīstīt, tikai tāds maztiņš sanāks.

— Vai jūsu profesija kaut kādā veidā ir iespaidojusi arī jūsu bērņus?

— Viņi bija pavisam maziņi, bet jau zināja, kā pasaulē nāk sīvēntiņi, kas tā tāda placenta un tā tālāk. Viņiem šajā ziņā nebija nekādu noslēpumu.

Dēls Aivars sapņoja par ārsta profesiju, pēc Preiļu Valsts ģimnāzijas beigšanas izmēģināja spēkus Stradiņa universitātē, bet neizturēja konkursu. Tagad viņš mainījis savus nodomus un neklātienē studē pārtikas tehnologos Jelgavā. Aivaram ir jau 21 gads un viņš strādā akciju sabiedrībā «Preiļu siers».

Inga šopavas ar beigs Preiļu Valsts ģimnāziju. Ir pilnīgi skaidrs, ka ar lauksaimniecību viņa savu dzīvi nesaistīs, visdrīzāk, izvēlēsies kādu sievišķīgāku profesiju.

— Jūs ar tādū aizrautību stāstījāt par savām studiju gadu aktivitātēm. Vai tagad arī esat tikpat aktīva?

— Dejošana, badmintonu un vēl šis tas izpalika, kad pēc studijām sāku strādāt. Mūždien pietruka laika. Toties tagad esmu atsākusi aktivitātes, divreiz nedēļā eju uz vingrošanas nodarbībām. Pirmie treniņi bija nogurdinoši, toties tagad tāds gandarījums!..

— Lai jums veicas!

L.Kirillova

PADOMI DĀRZKOPJIEM

Pēdējais laiks kaļķot augļu kokus

Pavasara pilgtajā dienas saulē augļukoku stumbri sasilst, bet naktīs, temperatūrai kritoties, tie sāk plaisāt. Tāpēc pirmais no pavasara darbiem ir augļukoku kaļķošana. Starp citu, to nav par vēlu darīt arī tagad. Vēlāk varēs izgriezt nokaltušos vai nosalušos, kā arī liekos un bojātos zarus. Griezuma vietas būs jāapstrādā ar speciālo brūču ziedi vai *Lerānu*. Ja nav ziedes, griezumam vietas un plaisas var aizkrāsot.

Rūpīgi jāapskata un jānovērtē arī ogulāji, jāzgriež vecie un nokaltušie zari. Upenēm droši var izgriezt trešā gada dzinumus. Avenes ieteicams stipri nogalotņot, jo tad

veidojas sānu dzinumi, gaidāma lielāka raža un skaistākas ogas.

Kaļķošanai var iegādāties gatavu maisījumu, kura sastāvā ir vara vitriols un nedzēs tie kaļķi. Atcerieties, ka lietošanai gatavais šķīdums ir ļoti toksisks ūdens organismiem, ilgtermiņā var radīt nevēlamu ietekmi ūdens vidē. Neizmantoto šķīdumu aizliegts izliet kanalizācijā.

Darbojoties ar vara vitriolu, jāievēro aizsardzības pasākumi – nedzert, neēst un nesmēķēt, kā arī izvairīties no putekļu ieelpošanas. Pēc darba pabeigšanas jānomazgājas ar ūdeni un ziepēm.

Gatavais maisījums jāklāj biežā slānī,

līdz koki kļūst balti. Kaļķojot ābeles, neaizmirstiet arī par bumbierēm, plūmēm, saldajiem un skābajiem ķiršiem un alicām, jo miza plaisā arī šiem augļukokiem. To pašu šķīdumu, ar ko kaļķo augļukokus, var izmantot arī ogulājiem. Jākaļķo sausā laikā, vislabāk saulainā dienā, bet galvenais, lai nebūtu nokrišņu, jo tad stumbri nepaspēj nožūt. Noderīgi strādāt ar gumijotiem cimdiem, caur kuriem neiekļūst mitrums, rokas nesalst un nenosmērējas.

Daļa dārzkopju kaļķošanai izmanto lielākas vai mazākas sarenes. Ar tām var nokaļķot precīzāk un ātrāk, taču ļoti ērti un parocīgi ir speciālie smidzināmie aparāti.

Mazdārziņu īpašniekiem derēs maza tilpuma aparāti, kuros var ieliet līdz 1,2 litriem šķīduma.

ATCERĪETIES!

✓ Vara vitriols – kristāliska viela, kas bīstama videi un kaitīga.

✓ Ap ogulājiem ieteicams izbērt pelnus, ja mājās ir krāsns apkure. Pelnus var bērt arī uz tulpēm un citviet dārzā.

✓ Daļa dārzkopju praktizē ap ķiršiem likt sasmalcinātas olu čaumalas.

✓ Lai veiksmīgāk cīnītos pret nezālēm, avenēm var uzklāt mizu mulču vai arī zaģu skaidas, kas palikušas pāri pēc kurināmā sagādes.

AUGU AIZSARDZĪBA

Mostas dārza kukaiņi

Par dārzus apdzīvojošiem kukaiņiem var uzskatīt vairāk nekā 300 kukaiņu sugas. Liela daļa no tiem jau pamo- dušies un dosies barības meklējumu, sāks intensīvi vairoties. Pievērsiet uzmanību galvenajiem kaitniekiem.

Jānogu zāglapsenes (*Pteronidea ribesi*) pieauguši kāpuri ziemo kokonos augsnē 5 līdz 10 cm dziļumā. Pavasarī iekūpojas. Pēc 10-20 dienām izlido zāglapsenes. Mātītes dēj olas lapas apakšpusē rindās uz dzislām. Viena mātīte izdēj 65 līdz 110 olas. Kāpuri sākumā grauž lapu apakšpusē, vēlāk izgrauž lapā caurumus, beigās apēdot visu lapas plātņi, atstājot tikai resnākās dzislas. Šie kaitnieki bija jāapkaro jau rudenī, uzrokot augsni.

Jānogulāju stiklspārņa (*Synanthedon tipuliformis*) kāpurs ir līdz 20 mm garš. Kāpuri pārziemo izgrauztā serdē pie krūma pamata. Izšķīlušies kāpuri caur pumpuriem ie-graužas zaru serdē. Kāpuri atrodami sarkano un balto jānogulāju, upenāju un ērkšķogulāju zaros. Apkaro rudenī un agrā pavasarī nogriežot un sadedzinot nokaltušos zarus.

Ābeļu ziedu smecernieka (*Anthomonus pomorum*) nodarīto postījumu apmērs ir atkarīgs no ābeļu ziedēšanas intensitātes.

Ja ziedēšana notiek intensīvi, tad tā kaitīgā darbība ir mazāk jūtama un pat ir zināmā mērā pozitīva, jo dabiski izretina ražu. Visvairāk smecernieks bojā agri ziedošās šķirnes. Lielākie postījumi novērojami gados, kad ziedēšana ir maza. Apkarošana notiek agri pavasaros, ap koku stumbriem liekot limes jostas, jo smecernieki arī zemā temperatūrā turpina list uz augšu pa stumbru. Jostas iznīcina kopā ar smecerniekiem.

Ābolu tinējs (*Carposapsa pomonella*) ir viens no nopietnākajiem ābolu bojātājiem, taču tos var atrast arī bumbieros, plūmēs un ķiršos. Kāpurs ir 15-18 mm garš, sārts, apakšpusē gaišāks. Galva gaišbrūna ar tumšu zīmējumu. Uz ķermeņa viscaur tumši plankumi ar matiem. Sevišķi augsta bojājumu pakāpe ir tajos gados, kad tinēja tauriņu olu dēšanas periodā ir silts, no maija beigām līdz jūlijam – vairāk par plus 16-18 grādiem. Kāpuri izēd sēklas un tad grauž taisnu eju ārā no augļa, lai ie-grauztos citā veselā auglī. Apkaro rudenī un pavasarī no kokiem notīrot vecos ķērpjus. Arī nobirušie augļi sistemātiski jāsalasa un tajos esošie kāpuri jāiznīcina. Jūlija pirmajā pusē ap augļu koku stumbriem jāapliek kāpuru ķeramās jostas no lupatām.

Ābeļu vērpējs (*Malocosoma neustria*) bojā galvenokārt plaukstošus pumpurus un lapas. Vidzemē un Latgalē šis kukai-

nis gan sastopams retāk. Ābeļu vērpēja kāpuri uzturas zaru žāklēs pa 50-150 vienkopus, parasti virs īpaši veidota satik- lojuma. Ābeļu vainagā, it īpaši pēc ābeļu noziedēšanas, kāpuri ir viegli ieraugāmi. Apkaro, savācot un iznīcinot ligzdas līdz ar kāpuriem. Ja vienā ābelē, kas ir vecāka par 15 gadiem, atrod vienu vai vairākus satiklojumus, jālieto insekticīdi.

Aveņu dzinumu mušas (*Chortophila dentiens*) kāpuri ir bez kājām, cilindriski, netīri balti. Kūniņas pārziemo augsnes virskārtā zem krūmiem. Jauno dzinumu augšanas laikā (maiņā – jūnijā) mušas dēj olas lapu žāklēs, galotnes daļā. Kāpuri ie-graužas dzinumos, veidojot zem mizas vairākas gredzenveida ejas. Dzinumu galotnes nomelnē un sakalst. Bojātie dzinumi vai nu aiziet bojā, vai arī no apakšējiem pumpuriem dzen jaunus dzinumus, kuri nav tik spēcīgi kā nebojātie. Apkaro līdz maija beigām nogriežot un iznīcinot bojātos dzinumus un papildus apīdinot augsni ap augiem.

Kartupeļu lapgrauzis (*Leptinotarsa decemlineata*) ir kukainis, kas Latvijā parādījies kopš 1958. gada. Mātītes lielākoties dēj olas uz kartupeļiem.

Kāpuri attīstās 15-25 dienas. Jaunie kāpuri grauž lapās caurumus vai arī ēd lapas no malas, neskarot to rupjākās dzislas. Vēlāko

stadiju kāpuri apēd visu lapu. Pārziemo pieaugušie kukaiņi, to dzīves ilgums var būt 2 līdz 3 gadi. Kartupeļu lapgrauzis ir tiek no nakteņu dzimtas augiem: visu šķirņu kartupeļiem, tomātiem, baklažāniem. Apkarošana nelielos apmēros notiek, kukaiņus nolasot no augiem un iznīcinot. Lielākā mērogā jāizmanto insekticīdi, kas jālieto tūlīt pēc kaitēkļu konstatēšanas, jo savas attīstības pirmo 10 dienu laikā tie ir divkārt uzņēmīgāki nekā pēc tam.

Racējircenis (*Gryllotalpa gryllotalpa*) ir aptuveni 4-5 cm garš brūniem matiņiem klāts kukainis. Priekšējās veidotās kā racējķājas, ļoti spēcīgas, stība apakšmalā spēcīgi zobi. Dzīvo zemē irdenās un pietiekami mitrās augsnēs, tur rokot aptuveni pirksta resnuma ejas. Pārtiek galvenokārt no augu barības, bet ēd arī dzīvnieku valsts barību – sliekas, gliemežus, kukaiņu kāpurus. Visvairāk iecienījis svaigas, sulīgas augu apakšzemes daļas. Novērots, ka tie kaitē burkāniem, kartupeļiem, galdā bietēm, zemenājiem un augļu kokiem. Iznīcinā- rušīnāt rindstarpas, iznīcinot olu ligzda- kuras atpazīstamas pēc izteiktas augu višanas virs tām. Iznīcināt zemesvēžus var arī, rokot ķeramgrāvišus. Sausā laikā tos var salasīt zem salmu paklājiem, ko izklāj virs augsnes un laiku pa laikam aplaista.

«Mazdārziņš»

JAUTĀJĀT – ATBILDAM

Zemenēm vajadzīgas cilvēku rūpes

JAUTĀJUMS. Pagājušajā pavasarī zemeņu stādi izskatījās labi, bet vēlāk sāka nikuļot un arī raža bija vāja. Kā rīkoties šogad, lai ogu būtu vairāk?

Zemenēm pavasarī noteikti vajadzīga papildu barība. Lai zinātu, ar ko un cik daudz mēsot, būtu jāveic augsnes agroķīmiskās analīzes.

Zemenēm dod kādu hlōru nesaturošu komplekso minerālmēslojumu (NPK 6-11-26+mikroelementi, 2-11-22+mikroelementi) un kalcija nitrātu, 20 – 30 g/m², kura devu dala uz divām reizēm. Pirmo reizi dod agri pavasarī, otru – pirms ziedēšanas.

Kalcijs samazina ogu pūšanu, uzlabo garšu. Pirms ziedēšanas lieto arī zemeņu lapu mēslojumu NPK 7-27-25+mikroelementi (tajā skaitā bors 0,8%).

SPECIĀLISTA PADOMS

Tirumi gaida sēklu. Ir ko izvēlēties

Lai gan sniegs jau sen nokusis un augsne krietni apžuvusi, īstais sējas laiks vēl tikai sāksies. Pagaidām augsnes temperatūra ir zema un sēt labības kultūras riskē tikai drosmīgākie zemnieki. Auzām vēsums nekaitēs, bet miežiem tik auksta «gultiņa» vēlāk var draudēt ar sakņu puvi, brīdina Preiļu lauku konsultāciju biroja augkopības speciāliste INESE MAGDALENOKA.

legaumējiet!

Lai sēklas varētu normāli sadīgt, tām nepieciešams ūdens, siltums, gaiss. Graudaugu sēklu normālai uzbriedīšanai un sadīgšanai nepieciešamais ūdens daudzums atkarībā no kultūrauga ir 50 – 60% no sēklu masas. Sēklu dīgšana sākas jau 1 –2 grādu temperatūrā (kukurūzai – virs 10 grādiem). Taču šādā temperatūrā sēklas dīgst ļoti lēni,

tāpēc tās var viegli inficēties ar slimību izraisītājiem un iet bojā.

Sēklai uzbriestot, līdzko dīgļis sāk saņemt barības vielas, pirmās sāk augt dīgļsaknes un veidojas primārā sakņu sistēma. Sākumā primārās sakņu sistēmas veidošanai tiek izmantotas sēklā esošās barības vielas, bet, kontaktējoties ar augsni, saknes sāk uzņemt augsnes šķīdumā esošās barības vielas. Jo labvēlīgāki dīgšanas apstākļi, jo ātrāk un agrāk jaunais dīgsts pāries uz baro- šanos no augsnes barības vielām.

Izvēlei jābūt prātīgai

— Sēklu šķirņu pašlaik ir daudz, tāpēc zemniekiem izvēle ir grūta. Lai nekļūdoties un rudenī nenāktos nožēlot, jāņem vērā pašu iespējas un turpmākās vajadzības. Sēklu ražotāji un piegādātāji pārsvarā piedāvā intensīvā tipa šķirnes, kurām nepieciešams labs mēslojums un regulāra kopšana, — saka speciā-

liste. — Šķirnes izvēle ir atkarīga no vairākiem faktoriem – vai graudi būs domāti lopbarībai, vai pārtikai, vai arī pārstrādei. Ja esat domājuši graudus audzēt pārtikai, izvēloties sēklu, jāņem vērā, kāds graudos ir lipēkļa daudzums, kāds – krišanas skaitlis.

I.Magdalenoka atzīst, ka Preiļu rajonā nopietnu pārtikas graudu audzētāju nav daudz, pārsvarā tiek sētas šķirnes, kas der lopbarībai.

Zemniekiem šopavasar dažādu šķirņu sēklas piedāvā daudz firmas, piemēram, Kemira Grow COW, KESKO Agro, «Latvijas šķirnes sēklas», «Rēzeknes dzirnavnieks», selekcijas un izmēģinājumu stacija Viļānos, kā arī Priekuļu un Stendes selekcijas izmēģinājumu institūti. Arvien intensīvāk ar savu piedāvājumu Latvijā ienāk tuvākie kaimiņi – firma «Dotnuvos projekta» no Lietuvas.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Valsts kase beidz pārvaldīt pensiju 2. līmeņa līdzekļus

Jautājumus par to, kādā veidā notiks pensiju 2. līmeņa līdzekļu, ko līdz šim pārvaldīja Valsts kase, turpmāka pārvaldīšana, «Novadnieks» uzdeva Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Priekuļi nodaļas vadītājam Aijai Naglinskai.

Šā gada 13. martā pieņemti Ministru kabineta noteikumi, ar kuriem noteikta kārtība, kādā Valsts kasei (VK) jābeidz pārvaldīt valsts fondēto pensiju shēmas jeb pensiju 2. līmeņa līdzekļus. Šie noteikumi noslēdz nepieciešamo dokumentu paketi, kurā ietilpst 2005. gada nogalē Ministru kabineta apstiprinātā koncepcija un 2006. gada septembrī pieņemtie grozījumi Valsts fondēto pensiju likumā.

— Kam būs tiesības pārvaldīt pensiju 2. līmeņa līdzekļus?

Pieņemtie noteikumi paredz rīkot konkursu starp līdzekļu pārvaldītājiem, lai noskaidrotu, kuri no viņiem būs tiesīgi saņemt šobrīd Valsts kases pārvaldītos līdzekļus. Konkurss varēs piedalīties līdzekļu pārvaldītāji:

- ✓ kuri saņēmuši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas licenci pensiju 2. līmeņa līdzekļu pārvaldīšanai;

- ✓ kuri pensiju 2. līmeņa līdzekļu pārvaldē piedalās jau vismaz divus gadus;

- ✓ kuru pārvaldīto ieguldījumu plānu vidējais ienesīgums nav zemāks par VK ieguldījumu plāna ienesīgumu.

Līdzekļu pārvaldītāji, kuri atbilst konkursa noteikumiem, uz Valsts kases pārvaldīto pensiju

2. līmeņa līdzekļu saņemšanu varēs pretendēt katrs ar vienu konservatīvo ieguldījumu plānu – tādu ieguldījumu plānu, kurš neparedz ieguldījumus akcijās un citos riskantos vērtspapīros, t. i., līdzīgs Valsts kases ieguldījumu plāna ieguldīšanas politikai.

— Kā Valsts kases ieguldījumu plāna iedzīvotāji uzzinās par to, ka viņiem jāmaina ieguldījumu plāns?

Valsts kases ieguldījumu plāna dalībnieki līdz 28. septembrim paši var mainīt ieguldījumu plānu, izvēloties kādu no deviņu privāto līdzekļu pārvaldītāju piedāvātajiem 25 ieguldījumu plāniem. Kā atgādinājumu par šādu nepieciešamību Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) visiem Valsts kases ieguldījumu plāna dalībniekiem augusta sākumā izsūtīs paziņojumu par Valsts kases ieguldījumu plāna slēgšanu. Līdz 10. oktobrim VSAA veiks visu Valsts kases ieguldījumu plāna dalībnieku pašu izvēlēto ieguldījumu plānu maiņu, un 10. oktobrī tiks fiksēts Valsts kases ieguldījumu plāna līdzekļu apjoms un to dalībnieku skaits, kuri paši nebūs izvēlējušies citu līdzekļu pārvaldītāju. Tos VSAA nāksies sadalīt starp konkursā uzvarējušajiem līdzekļu pārvaldītājiem.

— Kas notiks ar tiem Valsts kases ieguldījumu plāna dalībniekiem, kas paši nebūs izvēlējušies jaunu ieguldījumu plānu?

10. oktobrī pēc noteikta algoritma starp konkursā uzvarējušajiem līdzekļu pārvaldītājiem vienādas daļās tiks sadalīti Valsts kases ieguldījumu plāna dalībnieki, kuri

paši nebūs izvēlējušies citu ieguldījumu plānu, un šo dalībnieku līdzekļi, un līdz 31. oktobrim tiks nodrošināta ieguldījumu plānu maiņa. Pēc ieguldījumu plānu maiņas pabeigšanas katram bijušajam Valsts kases ieguldījumu plāna dalībniekam, kas nebija pats izvēlējis citu ieguldījumu plānu, VSAA nosūtīs paziņojumu par veikto maiņu.

Lai shēmas dalībniekiem, kuri paši nebūs izvēlējušies jaunu ieguldījumu plānu, radītu pārejas periodu pēc VSAA veiktās ieguldījumu plāna maiņas, līdzekļu pārvaldītājiem, kuri konkursa rezultātā saņems Valsts kases ieguldījumu plāna līdzekļus, vismaz līdz 2008. gada beigām būs jānodrošina Valsts kases ieguldījumu plānam līdzvērtīga ieguldījumu plāna pārvaldīšanas atbildība. Tas nozīmē, ka konservatīvo ieguldījumu plānu pārvaldīšanas atbildības, kuras šobrīd svārstās no 1,15% līdz 1,46% gadā no ieguldījumu plāna aktīviem, tiks samazinātas līdz 0,75% gadā no ieguldījumu plāna aktīviem.

VSAA aicina Valsts kases ieguldījumu plāna dalībniekus jau laikus padomāt par iespējamo nākamo līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu un laikus izdarīt katram savu izvēli, iepriekš iegūstot sev nepieciešamo informāciju VSAA teritoriālajās nodaļās, pa VSAA bezmaksas konsultāciju tālruni 8001015, internetā www.manapensija.lv, www.vsa.lv vai pie pašiem līdzekļu pārvaldītājiem.

— Kādi privātie līdzekļu pārvaldītāji patlaban darbojas?

Šobrīd Latvijā bez Valsts kases darbojas deviņi privātie līdzekļu

pārvaldītāji, kas kopumā piedāvā 25 ieguldījumu plānus, saskaņā ar kuriem notiek shēmas līdzekļu ieguldīšana:

- ✓ akciju sabiedrība «Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība «Hansa Fondi»» piedāvā divus ieguldījumu plānus – «Stabilitāte» un «Dinamika»;

- ✓ akciju sabiedrība «Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība «SEB Unifondi»» piedāvā četrus ieguldījumu plānus – «SEB Latvijas plāns», «SEB sabalansētais plāns», «SEB aktīvais plāns» un «SEB Eiropas plāns»;

- ✓ ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība «Parex Asset Management» piedāvā divus ieguldījumu plānus – «Parex Universālais pensiju plāns» un «Parex Aktīvais pensiju plāns»;

- ✓ akciju sabiedrība «NORVIK Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība» piedāvā trīs ieguldījumu plānus – «Daugava», «Venta» un «Gauja»;

- ✓ ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība «Baltikums Asset Management» piedāvā divus ieguldījumu plānus – «Baltikums konservatīvais ieguldījumu plāns» un «Baltikums universālais ieguldījumu plāns»;

- ✓ akciju sabiedrība «Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība «Suprema Fondi»» piedāvā trīs ieguldījumu plānus – «Jūrmala», «Rīvera» un «Safari»;

- ✓ akciju sabiedrība «Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība «Astra Krājfondi»» piedāvā četrus ieguldījumu plānus – «Klasika», «Komforts», «Ekstra» un «Ekstra Plus»;

- ✓ ieguldījumu pārvaldes akci-

ju sabiedrība «DnB NORD Fondi» piedāvā trīs ieguldījumu plānus – «DnB NORD 1 konservatīvais ieguldījumu plāns», «DnB NORD 2 sabalansētais ieguldījumu plāns» un «DnB NORD 3 aktīvais ieguldījumu plāns»;

- ✓ ieguldījumu pārvaldes sabiedrība «BTB Asset Management» piedāvā divus ieguldījumu plānus – «BTB konservatīvais plāns» un «BTB aktīvais plāns».

— Cik bieži drīkst mainīt līdzekļu pārvaldītāju?

Vienlaicīgi vēlamies atgādināt, ka saskaņā ar «Valsts fondēto pensiju likumu», katrs fondēto pensiju shēmas dalībnieks drīkst mainīt līdzekļu pārvaldītāju vienu reizi gadā, bet ieguldījumu plānus viena līdzekļu pārvaldītāja ietvaros – divas reizes gadā.

— Cik aktīvi Priekuļi rajona iedzīvotāji piedalās valsts fondēto pensiju shēmā?

2007. gada 1. janvārī fondēto pensiju shēmā valstī kopumā bija reģistrēti 900 098 dalībnieki. No tiem Valsts kases ieguldījumu plānā – 113 613 dalībnieki, kas sastāda 13% no kopējā shēmas dalībnieku skaita. Pārējie 87% shēmas dalībnieku bija izvēlējušies kādu no privāto līdzekļu pārvaldītāju ieguldījumu plāniem.

2007. gada 1. janvārī valsts fondēto pensiju shēmā bija reģistrēti 12 669 dalībnieki, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Priekuļi rajonā, no tiem 2599 dalībnieki vai 20% bija Valsts kases ieguldījumu plāna dalībnieki. Pārējie 80% shēmas dalībnieku bija izvēlējušies kādu no privāto līdzekļu pārvaldītāju ieguldījumu plāniem.

Sagatavoja L.Rancāne

Par profesionālo rehabilitāciju informēs, jau nosakot invaliditāti

Lai veicinātu invalīdu integrāciju darba tirgū un nepieciešamo profesionālo rehabilitāciju saņemtu pēc iespējas vairāk cilvēku, Sociālās integrācijas centrs (SIC) vienoties ar Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisiju (VDEĀVK) par ciešāku sadarbību klientu informēšanā. 73 ārsti eksperti no visiem Latvijas rajoniem marta beigās personīgi iepazīs ar SIC piedāvātajām izglītības un studiju programmām, un turpmāk saviem klientiem līdz ar atzinumu par nepieciešamību apgūt jaunu profesiju sniegs arī praktisku informāciju par pārkvalifikācijas un izglītības iespējām, «Novadnieku» informē Labklājības ministrijas (LM) Komunikācijas departamenta direktore Leide Rāfelde.

Katru gadu apmēram 2000 cilvēki līdz ar invaliditātes grupu saņem arī ārsta atzinumu, ka viņiem būtu jāapgūst jauna profesija vai jāpārqualificējas. Taču labākajā gadījumā tikai piektā daļa izmanto šo valsts piedāvāto pakalpojumu un vērsās Sociālās integrācijas centrā, kas Latvijā nodrošina profesionālo rehabilitāciju cilvēkiem ar invaliditāti, skaidro Labklājības ministrijas speciālisti.

Cilvēkam, kurš pēc traumas vairs nevar strādāt savā profesijā, ārsta eksperta apmeklējums un invaliditātes noteikšana dažkārt šķiet kā «pēdējā pietura», pēc kuras beidzas aktīvā dzīve. Taču patlaban SIC Jūrmalā piedāvā 15 izglītības programmas, kas piemērotas tieši cilvēkiem ar invaliditāti jebkurā ve-

cumā.

«Lai cilvēks veltī netērētu savu laiku, mums ir izstrādāta īpaša profesionālās piemērotības noteikšanas sistēma, kas palīdz izvēlēties savām spējām, interesēm un veselības stāvoklim piemērotāko izglītības programmu. Tādējādi mēs pēc iespējas novēršam gadījumus, kad cilvēks pēc gada mācīšanās saprot, ka jaunā profesija viņu patiesībā nemaz neinteresē, vai arī viņš nevarēs pilnvērtīgi strādāt tajā veselības stāvokļa dēļ,» stāsta SIC direktore Regīna Simsona.

Profesionālās piemērotības noteikšanas kurss ilgst divas nedēļas, un tā laikā klienti konsultējas ar pedagogiem, ārstiem, psihologiem, sociālajiem darbiniekiem, aizpilda virkni testu un ar dažādu darbu izmēģinājumiem izraugās sev piemērotāko profesiju.

Patlaban SIC sadarbībā ar VDEĀVK strādā pie jauna Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēta projekta, kas palīdzēs pilnveidot un paplašināt profesionālās piemērotības noteikšanas sistēmu. Projekta ietvaros jau izveidots darba izmēģinājumu kabinets ar 20 darba vietām, kura aprīkojums ļauj izvērtēt invalīdu praktiskās funkcionālās darba spējas. Tāpat izstrādātas jaunas metodes, kas ļaus analizēt invalīdu spējas darbā ar datoru, uzņēmējdarbībā, praktiskā darba profesijās, pakalpojumu sfērā, biroja darbā un profesijās, kas saistītas ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu.

Projekts ļaus sniegt profesionālās piemērotības noteikšanas pakalpojumus 100 – 200 cilvēkiem gadā papildus. Patlaban SIC nodrošina šos pakalpojumus aptuveni 400 cilvēkiem gadā.

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

Dzīvo
kaislīgi,
tērē ar prātu.

LATVIJAS KRĀJBANKA

Patēriņa kredīts

- ātrs aizdevums līdz 5000 latiem,
- ar patīkami gariem atmaksas termiņiem.

Informatīvais tālrunis 67092020

www.krajbanka.lv

Pirmās pārmaiņas eksakto priekšmetu mācīšanās

Preiļu Valsts ģimnāzijā un Līvānu 1. vidusskolā skolēnu sarunvalodā ienāk jauni termini, kā, piemēram, interaktīvās tāfeles, uz kurām rakstīšanu ar lielu interesi centās pamēģināt arī «Novadnieka» žurnālisti. Bet ne jau tikai dārgās tāfeles vien papildinājušas mācību inventāru. Skolas nopietni pievērsušās eksakto priekšmetu mācīšanas uzlabošanai dabaszinātņu un matemātikas mācīšanas projekta ietvaros, ko finansiāli atbalsta arī Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības satura un eksaminācijas centrs (ISEC), kā arī Eiropas struktūrfonds. Patlaban Latvijā projekta pirmajā kārtā darbojas 12 pilotiskolas. Tām tiek piegādātas un uzstādītas jaunās iekārtas, par projekta naudu notiek arī skolotāju apmācīšana. PVĢ šajā projektā iesaistījās jau pirms trim gadiem, aprobējot mācību programmas.

Kabinetu iekārtas pārsvarā saņemtas iepriekšējā mācību gada beigās un šī mācību gada sākumā, tās izmaksājušas vairāk nekā 40 000 latu, stāstīja PVĢ direktore Ligita Pauniņa. Trīs gadu laikā ievērojami papildināts bioloģijas, ķīmijas un fizikas kabinetu aprīkojums. Par šo naudu nopirkta visdažādākās iekārtas: projektori, kodoskopu, datori, daudzi mikroskopi, trauki – menzūras, mēģenes, kolbas, preparāti un vielas laboratoriju darbiem. Piemēram, bioloģijas kabinetā tagad moderni aprīkotas 16 vietas.

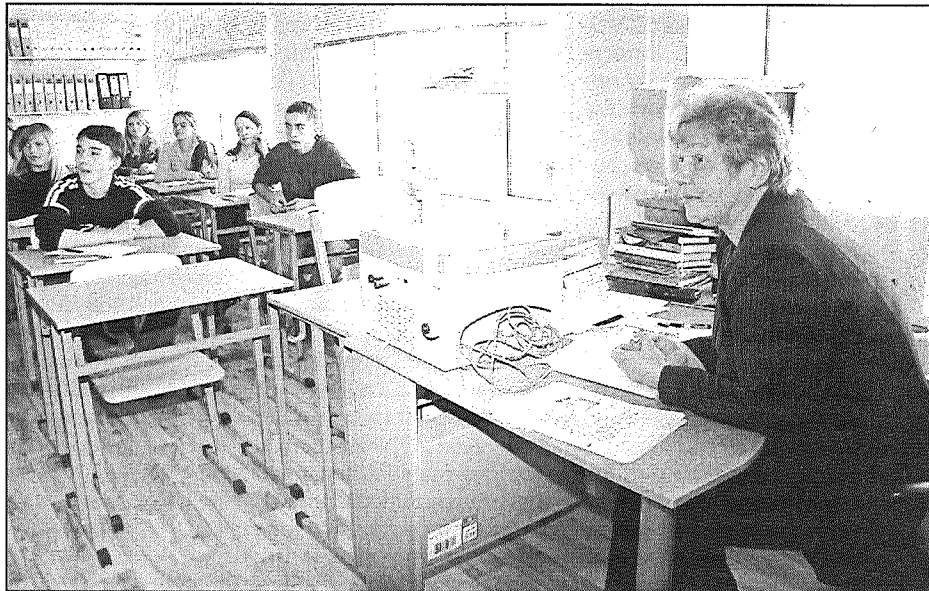
Skola iegādājusies divas interaktīvās tāfeles. Viena no tām uzstādīta matemātikas, otra informātikas kabinetā. No datora, kuram ir attiecīga programmatūra, matemātikas zīmējums tiek projicēts uz tāfeles, bet skolēns uz tās zīmējumu var papildināt, pārveidot, pārvietot un tā tālāk, — darboties gan kā ar tāfeli, gan kā ar projektoru. Ierastā krita vietā tiek izmantoti tādi kā lieli flomāsteri.

To, ko pie datora mēs darām ar peli, pie interaktīvās tāfeles var darīt pat ar pirkstu, vienkāršotiem vārdiem žurnālistiem skaidroja matemātikas skolotāja Ineta Ivanova, demonstrējot tāfeli. Skolotāja uz tās sazīmē vektorus un kādu no audzēknēm aicina tos saskaitīt, pārvietojot ar pirkstu un vadoties pēc trīsstūra saskaitīšanas likuma. Tāfeles «noslaucīšana» notiek, uz datora tastatūras nospiežot taustiņu ar uzrakstu «delete». Uz tās var demonstrēt filmas, izveidot video. Matemātikas skolotāja savu stāstīto papildina ar videofilmu par tikko zīmētajiem vektoriem. Ar šo

iekārtu var ierakstīt visu matemātikas stundu. Skolotāja nodemonstrē arī to, kā tāfele izmantojama bioloģijā, kā piemēru no dažādiem orgāniem saliekot cilvēku. Ja viss izdarīts pareizi, «cilvēciņš» sāk elpot, plaušas darbojas. Pēc līdzīga principa interaktīvā tāfele darbojas arī informātikas kabinetā.

Tomēr eksakto priekšmetu apgūšana ir smaga, un arī ģimnāzistiem nemaz tik viegli neklājas, neraugoties uz moderno nodrošinājumu, sevišķi tiem, kam robi zināšanās jau kopš pamatskolas laika. Toties mācības kļuvas interesantākas, jo iespējams veikt daudz laboratorijas darbu.

Līvānu 1. vidusskola kopā ar citām 37 Latvijas skolām iesaistījusies eksakto priekšmetu mācīšanas uzlabošanas projekta otrajā kārtā. Piemēram, matemātikas kabinetam sagādāts kodoskops, ģeometriskie ķermeņi, kopētājs, īpaši lineāli, cirkuļi, būs arī interaktīvā tāfele, projektoru un dators. Modernos jaunievedumus atzinīgi novērtē arī vidusskolēni, kam tagad pavērušas plašākas iespējas dažādu pētījumu veikšanai. Arī matemātikas skolotāja Marija Raginska ļoti atzinīgi vērtē saņemtās iekārtas, jo par tādām jau sen sapņojusi. Projektā iesaistīta 10. klase, kas, stājoties vidusskolā, izvēlējās dabaszinātņu novirzienu. Eksaktos priekšmetus skolēni apgūst pēc citām prasībām nekā pārējās 10. klases, kas nepiedalās projektā. Mācības nenotiek pēc grāmatām, stundām nepieciešamie materiāli tiek sagatavoti kopējot. Kā to paredz jaunie IZM noteikumi, skolēniem, kas šogad mācās 10. klasē, vidusskolu beidzot, būs obligāti jākārt eksāmens matemātikā. Taču, kā teica matemātikas skolotāja, eksāmena uzdevumi būs vienādi visiem, gan tiem, kas matemātiku mācījušies «pa vecam», gan arī projektā iesaistītās klases, kas to apguvušas jau pēc citām metodēm un pamatīgāk. Matemātikas mācīšanas ziņā atšķirība gan esot ļoti liela, piemēram, par katru tematu jāveicot pētnieciskais darbs. Teorijas zināšanās prasības neesot augstākas, bet uzmanība vairāk pievērsta praktiskām nodarbībām. Ar pirmajiem darbiem gan klājies grūti, atzina skolotāja, tomēr galā tikuši. Uz jautājumu, kāda šīs klases skolēniem matemātikā ir zemākā atzīme, viens no desmitklasniekiem atbildēja, ka piecas balles. Lai varētu piedalīties projektā, skolotāja mācījusies kursos, saņēmusi attiecīgu sertifikātu, bet semināros kopā ar citu projekta

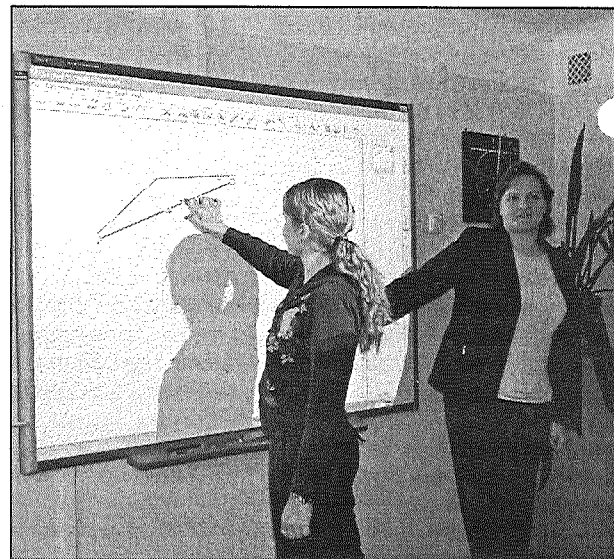

● Līvānu 1. vidusskolas 10. klase un matemātikas skolotāja Marija Raginska uzskata, ka eksakto priekšmetu mācīšanas uzlabošanas projektam ir gan plusi, gan minusi.

skolu pedagogiem daļas pieredzē. Savukārt skolēniem par līdzdalību projektā ir citas domas. Īstenībā mums nav vieglāk mācīties, teica viena no desmitklasniecēm, jo mums nav nedz mācību grāmatu, nedz cita veida materiālu patstāvīgai lietošanai, kopētie materiāli tos nevar aizvietot. Vienmēr tiekot uzsvērts tas, cik pozitīva ir līdzdalība šajā projektā, bet skolēnu viedokļus neviens nejaudājot. Mācību grāmatu trūkums īpaši attiecas uz bioloģiju, meitenes teikto papildināja klasesbiedrs.

Arī es esmu satraukta par to, ka skolēniem paliek maz materiālu, no kā viņi varētu mācīties mājās, apstiprināja skolotāja. Ja kāds no skolēniem slimības vai citu iemeslu dēļ nav piedalījies stundā, viņam rodas problēmas. Temati ir atšķirīgi, nekā iepriekš lietotajās matemātikas grāmatās, bet jaunas – atbilstoši projektam — vēl nav tapušas.

Iepazīstoties ar Preiļu Valsts ģimnāzijas un Līvānu 1. vidusskolas daudzajiem jaun-

● Preiļu Valsts ģimnāzijas 1.a kursa audzēkne Agrieta Struka matemātikas skolotājas Inetas Ivanovas vadībā apgūst darbu pie interaktīvās tāfeles.

Foto: A. Stepanovs

ieguvumiem projekta laikā, atliek vēlēt kaut drīzāk visu skolu eksakto priekšmetu kabineti līdzinātos redzētajiem. Tajā pašā laikā arī skolēni jānodrošina ar mācību līdzekļiem, lai iegūtās zināšanas viņi varētu nostiprināt.

L. Rancāne

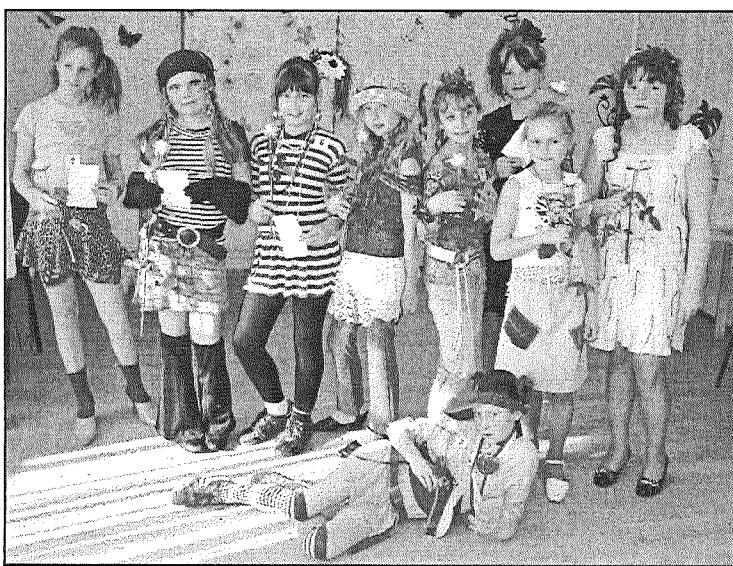
Līvānu bērnu un jauniešu centrā kronē spicāko meiteni

Līvānu bērnu un jauniešu centrā (LBJC) notika atraktīvs konkurss 3.-5. klašu meitenēm «Spicā», kurā par spicākās meitenes titulu sacentās deviņas dalibnieces — Elvita Mazure, Dace Pīnupe un Ligita Kūka no Līvānu 1. vidusskolas, Sintija Dāvida, Ieva Skutele, Ruta Vaivode, Zane Lāce no Vanagu pamatskolas, Dita Kūkusiliņa un Evija Gutāne no Rožupes pamatskolas.

Jau pirms konkursa visām dalibniecēm bija jāpādomā, kā parādīt savu oriģinalitāti un sevi kā neatkarīgu personību, jo bija jāaizpilda ne tikai pieteikuma anketa, bet arī jāzīmē savs paspordrets un jāizpilda radošs mājasdarbs — jāizveido jauns, oriģināls tērps no tiem garderobes elementiem, kas vairs nav modē, kļuvuši par maziem vai izdiluši, kā arī jāizveido oriģināla frizūra un uz konkursu jāierodas šajā jaunajā, interesantajā veidolā. Frizūras un

tērpa prezentācija un sava «vizītkarte» arī bija pirmais konkursa uzdevums. Kompetentā žūrija, kurai nu bija jānovērtē, kura meitene tad ir oriģinālākā, stilīgākā, drosmīgākā, eruditākā, tika samulsināta jau pašā sākumā. Katra dalibniece bija ļoti nopietni gatavojusies, un žūrijai tika demonstrēta vesela tēlu galerija, — sākot ar ekspresīvu pirātu meiteni, kas bruņota «līdz zobiem» un franciski vieglprātīgu jaunkundzi, beidzot ar romantiskām princesēm un sportiskām, stilīgām aktivistēm.

To, ka spicā meitene ir ne tikai stilīga, bet arī gudra, nācās apliecināt arī daudzos erudīcijas konkursos, — bija jāprot rast izeju no sarežģītām situācijām un tīri izdomāt, ko darīt neparedzētos gadījumos, jāatpazīst šbrīža topos esošā mūzika (kas izrādījās ļoti sarežģīti, jo īsta 3.-5. klašu spicā meitene vēl, diemžēl, neapmeklēja diskotēkas), pagāršojot un pasmaržojot jāuzmin pareizais sulas un kaltētās zaļu tējas nosaukums (te nu visas kā viena māl-

● Konkursa dalibnieces. Otrā no kreisās — skatītāju simpātija Elvita Mazure, trešā — uzvarētāja Dita Kūkusiliņa.

lēpes nodēvēja par pienēm, bet spicai meitenei tas ir piedodams). Visjaudīgākais un atraktīvākais konkursa uzdevums sākās brīdī, kad pie drosmīgajām, stilīgajām meitenēm ieradās fotogrāfs Jānis

Magdaļenoks, un katra dalibniece nu izjuta, ko nozīmē būt fotomodelei, jo atbilstoši savam tēlam, bija jāiestudē arī kustības, žesti un mimika. Šo procesu uz savas ādas izbaudīja arī nopietnā žūrija,

un, ieraugot savus modeļus «portfolio» (jo fotogrāfijas pēc īsa brīža jau bija gatavas), galvenās emocijas bija smieklu lavīna.

Kā jau istā, nopietnā konkursā, visas drosmīniece noslēgumā saņēma jaukas balvas, bet kā skatītāju simpātija tika kronēta drosmīgā pirātu meitene Elvita Mazure no Līvānu 1. vidusskolas 3. klases, bet titulu «Spicā» ieguva draudzīgā meitene, kura skatās seriālus, grib aizceļot uz Parīzi un kļūt par skolotāju — Dita Kūkusiliņa no Rožupes pamatskolas 5. klases.

Šis konkurss ir viena no LBJC tradīcijām, un notiek ne pirmo gadu, un, kā sacīja centra direktore Valentīna Poikāne, tādā veidā tiek atbalstīta meiteņu vēlme izteikt un apliecināt sevi. Katra meitene ir unikāla un spēj būt interesanta, un tas ir jāprot parādīt, jo tikai drosmīgi un pamanāmi cilvēki dzīvē daudz ko sasniedz.

A. Skarbiniece,
Līvānu bērnu un jauniešu centra metodiķe

Energoaudits veikts. Ko tālāk?

Preiļu novada kultūras namā notika sanāksme, uz kuru bija aicināti dzīvokļu īpašnieki no daudzstāvu mājām Mehanizatoru ielā 6 b, Rancāna ielā 8, Daugavpils ielā 72, Pils ielā 10 a, Celtnieku ielā 9 un Jaunā ielā 1, kurās par valsts līdzekļiem veikts energoaudits. Cetrās no tām, uz katru ieguldot līdzfinansējumu 100 latu apmērā, energoaudits veikts šogad, divās – iepriekšējā gadā. Sanāksmes laikā iedzīvotāji tika iepazīstināti ar energoaudita rezultātiem, kā arī ar iespējamo tālāko darbību.

SIA «Ekodoma» energoauditors Agris Kamenders, kurš energoauditu veica Preiļos, informēja par tā rezultātiem. Māju apsekošana tika veikta šī gada februārī: apskatītas ēkas, veikti

mērījumi, iegūta informācija no apsaimniekotāja un mājas iedzīvotājiem. Agris Kamenders pastāstīja, ka par siltuma noplūdi apsekotajās mājās liecināja termogrāfijas rezultāti. Tās laikā ar speciāla aparāta – termogrāfa – palīdzību tika noteiktas vietas katrā ēkā, pa kurām izplūst siltums. Pamatojoties uz iegūto informāciju, energoauditors ieteica iedzīvotājiem, veicot remontu, vienlaicīgi domāt par energoefektivitātes pasākumiem katrā mājā.

Kas dzīvokļu īpašniekiem darāms turpmāk, lai siltuma zudumi mājās samazinātos un iedzīvotājiem par patērēto siltuma daudzumu būtu jāmaksā mazāk, klātesošos informēja dažādu nozaru speciālisti. Dzīvokļu īpašniekiem bija iespēja uzzināt par dažādiem celtniecības materiāliem, kā arī par vairākām ēku siltumizolācijas sistēmām, viņi saņēma

ieteikumu namus siltināt no ārpusē. Šāda pieeja ļauj izvēlēties vēlamu siltuma izolācijas kārtas biežumu un iedzīvotājiem nerada neērības. Lai nepieļautu siltuma zudumus, nepieciešams nosiltināt arī bēniņu konstrukcijas vai jumtu virskārtas un cauruļvadus ēkā.

Savukārt bankas pārstāve pastāstīja par iespējām māju apsaimniekotājiem ņemt kredītu.

Galīgo lēmumu par mājas renovāciju un siltināšanu var pieņemt tikai dzīvokļu īpašnieki, sasaucot iedzīvotāju kopasapulci.

Iedzīvotāju sanāksmē piedalījās arī valsts aģentūras «Mājokļu aģentūra» Daugavpils nodaļas vadītāja Ineta Ignatāne, kura pastāstīja, ka aģentūra jau ceturto gadu pēc kārtas visā valstī rīko konkursus energoaudita veikšanai.

L.Rancāne

Latgales bibliotekāri tikās Preiļos

Vairāk nekā 100 darbinieki no Latgales rajonu bibliotekām ieradās Preiļos uz informatīvu semināru par Melindas un Bīla Geitsu fonda finansētā bibliotēku attīstības projekta norisi. «Novadnieks» jau informēja, ka tā īstenošanas rezultātā Latvijas bibliotēkas saņems ievērojamu daudzumu kompjūtertechnikas, programmas, tiks nodrošinātas interneta pieslēgums visās publiskajās bibliotēkās, notiks bibliotekāru un lietotāju apmācības. Latvijas projektam piešķirtais finansējums ir viens no pirmajiem Bīla un Melindas Geitsu ziedojumiem kādai no postsociālisma valstīm. Latvijā šo pretnākšanu izpelnījusies ar valsts lielo ieguldījumu bibliotēku attīstībā.

Ar Latgales bibliotekāriem Preiļos tikās valsts aģentūras «Kultūras informācijas sistēmas» direktors Armands Magone un projekta koordinatore Līga Kursīte.

Līdz šim fonda pārstāvji bija organizējuši tikšanās ar pašvaldību vadītājiem, bet tagad ar projekta mērķiem, piedāvājumu un vēlamajiem rezultātiem tika iepazīstināti tiešie realizētāji – publisko bibliotēku darbinieki.

Projekta īstenošana jau ir uzsākta, un patlaban Latvijā izsludināts konkurss projekta sāsinātam nosaukumam. Tiek

veikta arī Latvijas publisko bibliotēku izpēte, apzinot pašreizējo situāciju, bet projekta ieviešanas laikā un pēc tā pabeigšanas notiks pētījums par to, kādu labumu sabiedrība ieguvusi no bibliotēkās ieguldītajiem fonda līdzekļiem. No pašvaldībām tiks prasīta līdzdalība telpu iekārtošanā un drošības jautājumos, kā arī jaunajai slodzei atbilstošs atalgojums bibliotēku darbiniekiem.

Projekts paredz, ka ikvienam valsts iedzīvotājam jābūt iespējām viņa dzīvesvietai tuvākajā bibliotēkā saņemt visu iespējamo informāciju gan publiski pieejamajos elektroniskajos katalogos, gan datu bāzēs, gan starptautiskajos informācijas resursos.

Bibliotēkas saņems jaudīgu datortechniku, kā arī ļoti ātru – 256 megabaiti uz vienu datoru – interneta pieslēgumu. Tiks izveidota arī tāda bezvadu interneta pieslēguma sistēma, kas dos iespēju, piemēram, noteiktā teritorijā pie rajona galvenās bibliotēkas, neienākot tajā iekšā, ar savu datoru pieslēgties internetam kaut vai nakts stundā, ja vien lietotājam būs bibliotēkas lasītāja identifikācijas karte. Līdz 2008. gada maijam Latvijā darbosies desmit apmācību centri visu valsts bibliotekāru apmācībai. Viens no tiem tiks izveidots arī Preiļu rajona galvenajā bibliotēkā,

kurā tiks apmācīti Rēzeknes pilsētas un rajona, Ludzas rajona, kā arī pašmāju bibliotekāri. Apmācības būs intensīvas, organizētas vairāku dienu ciklos, bet pašvaldībām jānodrošina, lai bibliotekāru prombūtnē vietējās bibliotēkas lietotājiem tomēr būtu pieejamas. Tiks izveidotas arī pārvietojamās – mobilās datorklases, lai apmācības varētu organizēt arī izbraukumā. Pasniedzēju, kas būs augstas klases speciālisti, darbu paredzēts apmaksāt no projekta līdzekļiem. Apmācības tiks organizētas arī bibliotēku lietotājiem. No valsts līdzfinansējuma projektā bibliotekāriem tiks apmaksāts elektroniskais paraksts, viņus apmācīs tā lietošana.

Semināra laikā bibliotekāri tika informēti par to, kad sagaidāmi datori, interneta pieslēgums, apmācības. Pirmām kārtām tiks apmācīti bibliotekāri, kam datorlietošanā nav pamatiemaņu, un tas, iespējams, sāksies jau aprīļa nogalē. Datortechniku bibliotēkas sāks saņemt augusta beigās, interneta pieslēgumi tiks sakārtoti līdz gada beigām.

Projekta realizēšanas gaitā bibliotekām būs iespējams pasūtīt arī datu bāzes.

Semināra dalībnieki iepazīnās arī ar rajona galvenās bibliotēkas telpām.

L.Rancāne

Vasarsvētkos Aglonā tiksies katoļu kori

Vasarsvētku priekšvakarā, 26. maijā, Aglonā notiks katoļu baznīcu kora dziesmu svētki, «Novadnieku» informē Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Irēna Šaitere. Ideja par šādu svētku rīkošanu tapusi kopā ar valsts kultūras inspektori Preiļu rajonā Elviru Brovacku un, cerams, tiks atbalstīta Latgales Attīstības aģentūras Latgales kultūras programmas projektu konkursā.

Kā stāsta projekta autore, pašā atmodas sākumā, 1991. gada 14. augustā, Aglonā notika pirmo katoļu baznīcu kora dziesmu svētku 60. gads-

kārtas atceres koncerts, kura virsdiriģents bija Edvīns Džijūms, bet diriģentu vidū bija kora vecmeistari Haralds Mednis un Pēteris Sarkanis. Pirmajos dziesmu svētkos Aglonā pulcējās ap 2000 dziedātāji. Tie bija Latgales jaunieši ar saviem ideāliem, ar ticību Dievam un brīvai Latvijas valstij, cerību un mīlestību. Šajos gados ir no-mainījusies dziedātāju paudzes, Latvijas katoļu baznīcās skan jaunas balsis, rodas jauna garīgā mūzika, bet no paaudzes paaudzē joprojām tiek nodotas un glabātas arī senās dziedāšanas tradīcijas.

Pēc 10 gadiem, 2001. gada 2. jūnijā Aglonā atkal pulcējās kori, lai vēltītu savu dziedājumu Mūžīgajam un Visaugstākajam Dievam, lai

pieminētu pirms 70 gadiem iesāktu tradīciju. Garīgās mūzikas koncerts notika Vasarsvētku priekšvakarā, tāpēc svētku devīze bija «Gars, kas dzīvu dara». 2004. gada 29. maijā tradīcija tika turpināta. Svētku tēma bija «Zelsirdības ir dažādas, bet Gars tas pats».

Šogad uz Aglonas bazilikas un Aglonas pagasta jauno brīvdabas estrādi aicinās ne tikai katoļu baznīcu korus, bet arī pareizticīgo un luterāņu baznīcu kora dziedātājus. Gaidāmi arī viesi – Utenas katoļu draudzes jauktais koris no Lietuvas, Rēzeknes pūteju orķestris un citi dalībnieki no laicīgajiem korjiem, stāsta svētku projekta autore.

Šī gada svētku galvenais

motīvs ir «Ticība, cerība, mīlestība», kas savijas ar Svētā Gara galvenajām dāvanām, izkopjot saskaņu un saprašanu starp dažādu tautu un konfesiju kristiešiem. Tādā veidā tiks veicināti atjaunošanos un mākslas procesi, Latgales kultūrvides, vērtību un tradīciju attīstība, daudzveidība un saglabāšana, atjaunots un pilnveidots garīgās mūzikas repertuārs.

Jau zināma arī katoļu baznīcu Dziesmu svētku dienas kārtība. Svētki sāksies ar Vasarsvētku vigīlijas dievkalpojumu Aglonas bazilikā, pēc tam dalībnieki dosies svētku gājienā uz Aglonas pagasta jauno brīvdabas estrādi, kur arī risināsies koncerts.

L.Kirillova

Riebiņu novadā

■ ATRISINĀTS SILTUMAPGĀDES JAUTĀJUMS KASTĪRĒ UN SILAJĀNOS. Pabeigti darbi pie katlu mājas rekonstrukcijas, apkures sistēmas ierīkošanas un siltumtrases izbūves Rušonas pagasta Kastīres ciematā. Rušonas pamatskolas sporta zāles katlu mājā uzstādīts jauns Somijā ražots šķeldas apkures katls un uzbūvēta kurināmā novietne. Sporta zālē, kur iepriekš telpu apsildīšanai tika izmantota elektroenerģija, ir uzstādīti siltās gaisa plūsmas apsildes elementi, bet paligtelpās ūdens radiatori. Siltumtrase, kas uzbūvēta gandrīz 400 metru garumā, savieno sporta zāli ar pamatskolas ēku. Būvniecības darbus veica SIA «Preiļu santehniks» un šo darbu izmaksas sasniedza 56 120,80 latus. Apkures katla uzstādīšanu, katlu mājas rekonstrukciju un apkures sistēmas uzstādīšanu veica SIA «Flumina» par kopēju summu 70 176,46 latu.

Paralēli šiem darbiem SIA «Flumina» veica arī šķeldas apkures katla uzstādīšanu un katlu mājas rekonstrukcijas darbus Silajāņu pagasta administratīvajā ēkā. Šeit veicamo darbu izmaksas sasniedza 66 296,18 latus.

Lai Silajānos varētu uzsākt jaunā apkures katla izmantošanu, nepieciešams pabeigt kurināmā novietnes būvniecību, kuru veic SIA «Agrofirma «Turība»». Tā kā apkures katlam ir jaudas rezerve, paredzēts izstrādāt tehnisko projektu un uzbūvēt siltumtrasi un centralizētās apkures sistēmas ierīkošanu Silajāņu pamatskolas ēkās, bet pagaidām šo darbu veikšanai nav finansiāla nodrošinājuma.

Aglonas pagastā

■ GAIDĀMA INTENSĪVA CELTNIECĪBA. Šogad pagasta padomes sēdēs deputāti izskata daudzus privātpersonu un arī juridisku personu iesniegumus par atļauju saņemšanu dažādiem celtniecības darbiem. Kā informē pašvaldības priekšsēdētāja Helēna Streiče, arī marta nogalē nācies lemt par vairāku atļauju izsniegšanu. Pagasta iedzīvotāji šovasar iecerējuši būvēt dzīvojamās mājas, vasaras namiņus, pirtis, kūtiņus un garāžas. Tomēr apjomīgākos celtniecības darbus iecerējuši SIA «Latgales etnogrāfiskais muzejs», kuras plānos ir būvēt viesu namu ar banketu zāli, bērnu rotaļu laukumu, labiekārtotām peldvietām. Nolikots un īpašumā iegādāts arī zemes gabals Cirišu ezera krastā pie Tartakas upītes. Pašvaldības deputāti piekrituši idejai, ka Aglonā ar laiku taps latgaļu lauku sēta.

■ PABALSTUS AIZVEDA UZ MĀJĀM. Gadiem ejot, arvien mazāk paliek to cilvēku, kuri savā dzīvē izbūvējuši padomju režīma represijas četrdesmitajos gados. Pie sešiem sirmgalvjiem, lai pasniegtu viņiem vienreizēju naudas pabalstu 30 latu apmērā, pašvaldības pārstāvji ieradās mājās komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienas priekšvakarā.

■ INTENSĪVS ZEMES TIRGUS. Pagasta padomes deputātiem nākas atzīt, ka arvien intensīvākas darbības notiek zemes tīrgū. Marta sēdē izskatīti 17 personu iesniegumi. Zeme tiek gan pārdota, gan dāvināta, tāpat notiek īpašumu sadale, tiek piešķirtas jaunas juridiskas adreses.

■ IEVIEŠ IZMAIŅAS DETĀLPLĀNOJUMĀ. Daudziem pagasta iedzīvotājiem, kurū zemes īpašumi atrodas Cirišu ezera krastā, būvdarbu uzsākšana rada problēmas, jo šīs zemes atrodas aizsargājamā dabas teritorijā. Tāpēc pašvaldībā tiek iesniegti lūgumi par izmaiņām detālplānojumā. Tās veiks pašvaldības speciālisti, bet iedzīvotāji par to maksās attiecīgu nodevu.

■ BŪS «LATVIJAS KRĀJBANKAS» MINIBANKA. Padomes sēdē izsniegta atļauja «Latvijas Krājbankai», kas pagasta centrā vēlas uzstādīt savu minibanku. Kā skaidro pašvaldības vadītāja, pagaidām Preiļu rajonā šādu minibanku nav, Aglonā tā būs pirmā. Nelielajā, kioskam līdzīgajā būvē, kas būs nodrošināta ar ložu necaurīdīgiem stikliem, strādās bankas darbinieks. Te būs iespējams veikt dažādas bankas operācijas, izdarīt maksājumus, darbosies arī bankomāts. Pagaidām Aglonā vienīgā vieta, kur iedzīvotāji var veikt nepieciešamos maksājumus, ir pasts.

Medicīnas ceļš no pūšļošanas līdz sirds pārstādīšanai

Ko mēs zinām par tiem cilvēkiem, kas stāv mūsu veselības sardzē un par viņu darba apstākļiem? Visbiežāk vārds «medicīna» mums asociējas ar ilgu gaidīšanu rindā pie ārsta, ar aukstiem, nesaprotamiem, šermuļus uzdzenošiem instrumentiem izmeklēšanas kabinetos, ar neapmierinātību par to, cik dārgi viss izmaksājis, un sapīkumu, ka veselība nemaz tik ātri neatgriežas. Bet arī medicīna, kā visas nozares, mainās, attīstās, pilnveidojas, un tāpat, kā, piemēram žurnālistikā, bloknodus nomainījuši diktofoņi, bet rakstāmmašīnas – datori, ārsti un medmāsas mūsdienās strādā ar pavisam citādiem rīkiem nekā, teiksim, 18. gadsimta sākumā.

Kā zinātnes un tehnoloģiju attīstība skārusi medicīnas iestādes, var uzzināt Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja ekspozīciju zālē, kur skatītājiem tiek piedāvāta izstāde «Ārsti un ārstniecība Preiļos». Izstādes veidotāji aicina atcerēties gan tos mediķus, kuri sen vairs nestrādā Preiļos, gan pievērst uzmanību cilvēkiem, kas arī tagad rūpējas par iedzīvotāju veselību. Te iespējams iepazīt informāciju par pašiem pirmajiem ārstniecības aizsākumiem Preiļos.

Izstāde veidota sadarbībā ar P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju, tāpēc daudzi materiāli: fotogrāfijas, dokumenti, ārstniecības rīki sniedz informāciju par medicīnas attīstību Latvijā no pašiem tālajiem – pūšļošanas laikiem. Viens no iespaidīgākajiem eksponātiem, kam apmeklētāji noteikti pievērs uzmanību, ir piecus mēnešus veca, nedzimuša bērniņa likūtis speciālā šķīdumā stikla kolbā, kas uz Preiļiem atgādāts no Medicīnas vēstures muzeja. Apraksta par šo eksponātu gan nav, tāpēc atliek minēt, kādā veidā topošais cilvēciņš gājis bojā.

Ekspozīcijā aplūkojams no koka gatavots ārsta koferis, kas arī līdz šim bija Preiļu muzeja īpašumā, kā arī no Rīgas atvestā vecmātes ar dzemdību pieņemšanā. Agrākos laikos sieviešu vairums dzemdēja savās mājās, bet šajā atbildīgajā notikumā pie viņām tika nogādāta vecmāte, kurai vajadzēja būt gatavai sniegt kvalificētu palīdzību. Tāpēc arī soma stāvēja pastāvīgā gatavībā.

Kādā no stendiem skatāms Latvijas Universitātes diploms par Medicīnas fakultātes absolvēšanu, kas datēts ar 1926. gada 13. decembri, un kas apliecina, ka Anna Viktorija Driķītis, dzimusi Ozoliņš, ir sekmīgi beigusi Medicīnas fakultātes pilnu kursu ar visiem praktiskiem darbiem un pārbaudījumiem, izturējusi akadēmisko gala eksāmenu, iesniegusi apvienojošo zinātnisko darbu un ieguvusi ārsta grādu ar visām likumā paredzētajām tiesībām. Šis dokuments pēc izmēra ir apmēram divu blakus saliktu datoru platumā.

Materiāliem par ārstiem un ārstniecību Preiļos iekārtota atsevišķa nodaļa. Senākās ziņas par ārstiem Preiļos attiecas uz 1836. gadu, kad par grāfu Borhu dzimtai piederīgo veselību rūpējās Volfgangss Savelijs. Pirmā ārstniecības iestāde Preiļos nodibināta 1859. gadā, bet nav saglabājušās

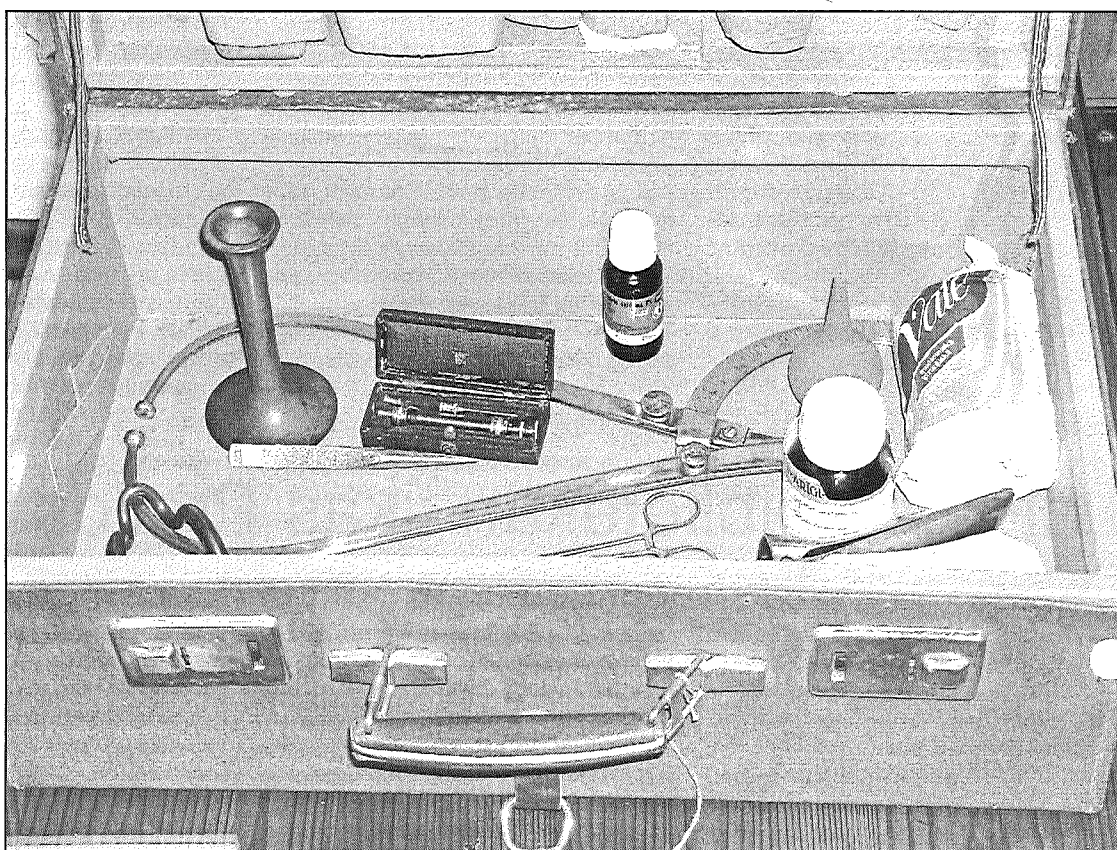
ziņas par tās darbības sākuma gadiem. Toties var iepazīties ar pārskatiem par šīs iestādes darbošanos pēc 1889. gada. Toreiz to vadīja V.Pokrovskis, bet slimnīca bija desmit vietas.

Dokumenti no pirmās vispārējās tautas skaitīšanas Krievijā 1895. gadā liecina, ka toreiz Preiļu slimnīca atradās Rušonas (tagadējā Aglonas) ielā Ābrama Taragina mājā. Tautas skaitīšanas veidlapas aizpildījis ārsts V. Pokrovskis, norādot, ka slimnīcā atradās astoņi slimnieki vecumā no 16 līdz 60 gadiem. 19. gadsimta otrajā pusē, kad sāka veidoties lauku ārstniecība un vēlāk zemstu medicīnas sistēma, ārstu skaits palielinājās. Katrā apriņķī bija paredzēts viens lauku ārsts un trīs vecmātes, bet uz katriem 7000 iedzīvotāju – viens feldšeris. Valstij medicīniskais personāls bija jāapgādā ar zālēm, nepieciešamajiem ārstniecības līdzekļiem, instrumentiem un iekārtām, jāveido lauku slimnīcas un jāveic plaši izplatīto slimību ierobežošana. Tomēr daudzi ārsti Latgalē strādājuši īsu laiku, kamēr sameklējuši labākus dzīves un darba apstākļus citviet. Par to liecina arī ārstu darba ilgums Preiļos. Literatūrā minēti arī piemēri par zemu tautas medicīnas līmeni, šarlatānismu un pūšļošanu. «Vitebskas guberņas latvieši diloni ārstē ar sūnām, kas savāktas uz lieliem akmeņiem, tūsku – ar rutkos sutinātu gaļu, viņi tic buranvārdiem. Tūlīt pēc dzemdībām mātei dod dzert degvīnu.» — izstādē izlasāms šāds citāts no kāda pētījuma par medicīnu Latvijā. Atzīts, ka pūšļošana Latgalē bijusi plaši izplatīta vēl 20. gadsimta pirmajā pusē.

Latvijas Republikas laikā Preiļu slimnīca atradās Raiņa bulvārī (tagad Raiņa bulvārī 9), Otrā pasaules kara gados to izmantoja armijas vajadzībām. Slimnīcas darbs atjaunojās 1944. gada augustā, pēc kara periodā pirmais galvenais ārsts bija Staņislavs Gžibovskis.

Fotogrāfijā redzama ārstu dzīvojamā māja, kas tika nojaukta 1988./89. gadā, kad sāka būvēt jaunā slimnīcas korpusa ēku (no sarkanajiem ķieģeļiem). Tā tika pabeigta 1993. gadā.

Preiļu vecākie iedzīvotāji droši vien atceras arī ēku, kurā Preiļu rajona slimnīca atradās piecdesmitajos gados līdz 1963. gadam, kad tika uzcelta slimnīcas divstāvu ēka (no baltajiem ķieģeļiem). Fotogrāfijas atsauks atmiņā arī prettuberkulozes dispensera ēku Raiņa bulvārī, kas tagad nonākusi privātpašumā, tukšo kla-

● Izstādes eksponāts – vecmātes koferītis ar instrumentiem bērniņa saņemšanai un palīdzības sniegšanai dzemdētājam.

jumu, kāds bija vietā, kur pašlaik atrodas Preiļu poliklinika. Tā uzcelta 1980. gadā.

No kādas fotogrāfijas pretī raugās jauna meitene, kuras seju cieši ieskauj balts, stīvināts galvasauts, — Sholastika Valaine no Aglonas, jaunākā medicīnas māsa, kas studējusi Petrogradā 1920. gadā. Citās fotogrāfijās savu koleģu vidū redzama Preiļu medicīnas leģenda – ķirurgs Augusts Paipals, ilggadējā medicīnas darbiniece Nadežda Paļevska. Iemūžināta Augusta Paipala pēdējā darba diena Preiļos 1986. gadā.

Kopš 1950. gada Preiļu slimnīcas galvenā ārstu pienākumus pildījuši daudzi mediķi: Dāvids Gadze, Vanda Kaminska, Tamāra Hļebņikova, jaunākos laikos – L. Mūnics, Natālija Bagramjana, Z. Paškevičs, Ivans Deško, Irēna Vaivode, Jānis Anspoks.

Savu ieguldījumu izstādes eksponātu papildināšanā devuši pašreizējie Preiļu slimnīcas darbinieki, kā arī individuāli praktizējoši ārsti. Ekspozīcijai pievienotas fotogrāfijas ar jaunākiem notikumiem, instrumenti, kādus mediķi lieto mūsdienās. 2006. gadā Preiļu slimnīcā strādāja 256 darbinieki, no tiem 42 bija ārsti.

Vidēji gadā medicīnisko palīdzību saņem 20 000 ambulatoro pacientu, stacionārā ārstējas 5000 pacientu, piedzimst 300 bērni.

Atsevišķs stends iekārtots aptieku vēsturei. Preiļos pirmo aptieku nodibinājis provizors Hugo Šteins 1880. gadā. Tā atradās Rušonas ielā 1 un darbojās līdz 1939. gadam. Otra aptieka Raiņa bulvārī 5 atvērta 1927. gadā un, mainot nosaukumu, kā arī īpašniekus, darbojas līdz mūsdienām.

Aptiekā, izsniedzot sagatavotās zāles, pudelītei vai paciņai tika pievienota tā saucamā signatūra. Tās bija dažādās krāsās, un, kā

● Eksponāts, kas piesaista nedalītu skatītāju uzmanību. Foto: P.Pastars

izrādās, nevis tāpēc, ka aptiekāram labpatika izmantot baltas, zilas, vai dzeltenas krāsas papīru, bet gan tāpēc, ka ar krāsu tika apzīmēts noteikts zāļu lietošanas veids.

Āmuriņi nervu slimību noteikšanai, narkozes maskas, ķirurga darba instrumenti, zīmējums, kurā attēlota tautas dziedniecība ar krupjiem, šļircis un to sterilizatori, un vēl daudzas citas lietas

skatāmas Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja sagatavotajā izstādē «Ārsti un ārstniecība Preiļos». To sagatavojuši speciāliste vēstures jautājumos Natālija Pizele, bet māksliniecisko noformējumu veidojusi Silvija Berezovska. Muzejs ar savu izstādi aicina atcerēties mediķus, kuri visos laikos nenogurstoši rūpējušies par iedzīvotāju veselību.

L.Rancāne

KAIMINU RAJONOS

Veidos dabas liegumu

Nagļu pašvaldības deputāti aktīvi spriež par dabas lieguma izveidi Lubānas mitrainē. Arī turpmāk būs jārūpējas, lai Lubānas ezers būtu bagāts ar zivīm un putniem, bet vienlaikus liegums nedrīkst ierobežot Nagļu pagasta sociāli ekonomisko attīstību.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Vāc egļu čiekurus un potzarus

Marta beigās akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži» darbinieki netālu no Kupravas valsts meža izcilo egļu audzē vāca egļu čiekurus un potzarus.

Akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži» struktūrvienības «Sēklas un stādi» sēklkopības nozares vadītājs Justs Lūkins un Kalsnavas arboretuma vadītājs Jānis Ziliņš mežā dodas, bruņojušies ar kalnos kāpjiem līdzīgu aprīkojumu, bet Latgales sēklkopības iecirkņa sēklu plantācijas zīnē Anna Āze – ar lielākiem un mazākiem dažāda materiāla maisiņiem. Izcilo egļu audze, kurā viņi vāc egļu potzarus un čiekurus, atrodas netālu no Kupravas – Viļakas ceļa, valsts

meža teritorijā. Egles te ir īpaši slaidas un garas. Izcilo egļu audzes koki izceļas ar taisnu, labi atzartu stumbru, bez slimību pazīmēm, ar šauru vai vidēji platu vainagu, ar tieviem vai vidēji resniem zariem, kuri pret stumbru novietoti perpendikulāri vai tuvu tam. No tiem var iegūt vairāk koksnē kā no parastajiem kokiem, un tā ir kvalitatīvāka. Koki ir noturīgāki pret vējlauzēm, snieglauzēm, slimībām un kukaiņu bojājumiem. «Nekur nav tādas izcilo egļu audzes kā Ziemeļlatgalē!» saka Anna Āze. Akciju sabiedrības un Latvijas zinātnieku kopīgs uzdevums ir pavairot šo egļu stādus, lai ar tiem varētu apmežot pēc iespējas lielākas platības.

Nonākušī audzē, vīrieši

stiprina pie kājām metāla kāpšļus un rāpjas augstajās eglēs, kas jau iepriekš ir iezīmētas, lai mestu lejā potzarus ar čiekuriem un egļu potzarus. Anna tos savāc un pārbauda, vai tie ir derīgi. Eglēm nav veco čiekuru, bet čiekuri var būt slimi ar rūsu, viņa skaidro. Uzdevums ir no katra koka savākt 50 čiekurus, vienā čiekurā ir no vienas līdz 100 sēklām. Savukārt no potzariem labāk pieaug tie, kas lauzti pēc iespējas augstāk. Potzarus uzpotē mežeņiem, bet mežeņus pēc tam pārstāda egļu sēklu plantācijās. Potējumi ātrāk sāk ražot čiekurus, kā arī simtprocentīgi pārmanto mātes koka īpašības.

Balvu rajonā potzarus vāc arī no melnalkšņa, nākotnē vāks arī no ozoliem,

jo rajonā ir perspektīvas ozolu audzes. Pērn savākti 260 kilogrami ozola ziļi.

Nav tādas profesijas kā kokā kāpējs. Kokos kāpj tie, kas fiziski to spēj un nebaidās augstuma. Un Kalsnavas arboretuma vadītājs Jānis Ziliņš ir viens no nedaudzajiem Latvijā, kas to dara. Jānis ir beidzis Lauksaimniecības universitāti un ieguvis bakalaura grādu mežzinātnē. Jānis un Justs kokos kāpj ar Latvijas zinātnieku izgudrotajiem kāpšļiem, kas izgatavoti institūtā «Silava». Tie ir labāki par zviedru, ko agrāk lietoja kokos kāpēji. Ne velti šos kāpšļus sauc «Vāvere», lai arī tie ir pietiekami smagi. Jānis saka, ka vidēji dienā var uzkāpt apmēram desmit kokos.

● Jānis pēc čiekuriem un potzariem kāpj kokos visā Latvijas teritorijā. Nesen viņš bijis Kurzemes pusē.

Makšķernieks ar stāžu kopš zēna gadiem

Balvenietis, 75 gadus vecais Viktors Mancevičs, ir makšķernieks ar stāžu kopš puikas gadiem. Pēdējos desmit gadus viņš cītīgi pieraksta lomus un reizes, kad gājis uz ezeru, kā arī gaisa temperatūru.

Kēra ar rokām

Makšķerēt Viktors Mancevičs sācis puikas gados, kas sakrita ar kara laiku. Par istām, veikalā pirktām makšķerēm tad nevarēja būt ne runas. Makšķeres taisīja paši savām rokām: nogrieza no kāda lunkanā koka makšķerkātu, makšķeraklu sasēja no diegiem, un arī āķus makšķerēšanai gatavoja paši. Visvairāk puikas gados Viktors makšķerēja Vjadas upē, no kuras netālu arī dzīvoja. Tā kā bija kara laiks un varēja atrast dažādas spridzekļus, tad zivis arī spridzināja, lai cik tas nežēlīgi un pardoši tagad izklausās. Spridzekli iemeta upē, bet, kad sprādzienā apduļļušās zivis uzpeldēja virs ūdens, tās atlika tikai savākt, ko varēja izdarīt ar plikām rokām un bez visādām palīgierīcēm. Makšķerniekam ar vairāk nekā sešdesmit gadu stāžu spilgti atmiņā palicis 1945. gada 1. maijs. Kāpēc tieši šī diena, tagad vairs neatceras, bet atceras,

ka tajā dienā abi ar draugu upē spridzināja zivis. Kad draugs upē iemeta spridzekli un zivis uzpeldēja virs ūdens, Viktors devās ūdenī tās savākt. Saķertās zivis puika bāza apakšbiksēs, kas vīriešiem un arī jaunekļiem tad bija garas un sasietas apakšā ap stilbu. Vienā brīdī, kad loms biksēs jau bija smags, apakšbikšu aukla atraisījās, un visas zivis aizpeldēja.

Zivju krājumi samazinās

«Toties tagad zivju ir kļuvis mazāk, un tās ir sīkas,» pasūdzas makšķernieks, kurš katru dienu dodas makšķerēt uz Balvu ezeru vai izlaiž kādu likumu arī līdz kaimiņu rajona vai kādam Balvu rajona ezeram. Balvos viņš dzīvo kopš sešdesmitā gada. Zivju sugas upēs un ezeros it kā palikušas tās pašas, bet zivju ir mazāk, tās ir sīkākas. Viņš stāsta, ka agrāk Balvu un Alūksnes ezeros varēja saķert prāvas un smukas raudas un asarus, bet tagad nekā. Ir pazudusi zivs, ko agrāk sauca par šķaunaci. Arī vēdzeles gandrīz nav sastopamas. Vēdzele ir naktis zivs. Dienā tā guļ iepakās, bet naktī sāk rīties, jo dodas baroties. Vēdzeles agrāk varēja izmakšķerēt pie Bolupes tilta, bet tagad neviens par tādu lo-

mu nav ieminējies. Vēdzeles vīri brauca ķert arī uz Pededzi pie Litenes. Zivīm it kā nevajadzēja iet mazumā, jo ūdens, piemēram, Balvu ezerā ir kļuvis tīrāks. Ezeru vairs nepiesārņo notekūdeņi, kas padomju laikos tajā ieplūda no gaļas kombināta un citām ražotnēm. Par to liecina arī izmakšķerētās zivis, kurām vairs nav nelāgās piegāršas, bet zivju tomēr kļūst mazāk. Tādēļ uzteicami, ka par krājumu papildināšanu ezeros rūpējas pašvaldības sadarbībā ar Zivju fondu.

Atstāj sievas ziņā

Makšķerējot Viktors Mancevičs uz āķa liek jau pārbaudītas vērtības. Viņš ķer uz miklas, motiļiem, zemes un gaļas tārpiem. Gatavojoties ziemai, sarok tārpus un saliek traukā ar zemi, ko noliek pagrabā. Motiļus pārķer veikalā, bet miklu taisa pats, arī iegūt gaļas tārpus nav nekāda māksla – izliec siltumā aiz loga svaigu zivi vai gaļas gabaliņu, un būs tev gaļas tārpi. «Ir man piedāvājuši pamēģināt arī tās, nu kā viņas tur sauc – Kalifornijas sliekas, bet es pieturos pie veciem ieradumiem,» viņš saka.

Lielākais loms, ko makšķerniekam izdevies izvilkt savā mūžā, ir sešus kilogramus

un simts gramus smaga lidaka. To viņš izvilcis Lubānas ezerā, makšķerējot no laivas ar velci. Kārs uz zivīm makšķernieks nav. Viņš tās labprāt zvejo, tūra, bet par ēdienu pagatavošanu no zivīm rūpējas sieva un meita. Visvairāk zivis garšojot dēlam, kurš dzīvo Rīgā. Savā vecumā V. Mancevičam svarīgākais ir izstaigāties pa svaigu gaisu, satikties un aprunāties ar citiem makšķerniekiem.

Skaita lomus

Jau vairāk nekā desmit gadus balvenietis Viktors Mancevičs pieraksta un uzskaita izmakšķerētās zivis, to svaru un cik kurā gadā reizes bijis makšķerēt. Pēdējo sešu gadu laikā visvairāk zivju skaita ziņā ir izvilckts pagājušajā gadā – 6971. Arī svara ziņā visvairāk zivju bijis 2006. gadā – 249,5 kilogrami, bet uz ezeru visvairāk reižu aizstaigāts 2004. gadā – 252 reizes. Šogad janvārī uz ezeru iets 13 reizes, noķertas 788 zivis, svars – 16,2 kilogrami. Februārī uz ezeru iets 19 reizes, izvilckta 631 zivs, kas kopā svērusi 12 kilogramus. Pensionārs atzīst, ka tas viņam ir sava veida hobijs, jo nekādus pētījumus viņš neizdara, tāpat kā ar pierakstīto gaisa temperatūru.

«Vaduguns»

KRĀSLAVAS RAJONĀ

Laivu «nolaiž» ūdenī

Rīgas mākslinieki Aivars Klindžāns un Juris Kramiņš veic Krāslavas vēstures un mākslas muzeja ekspozīcijas «Pieci airi» sienu fona «Krāslavas ainava» izveidi, izmantojot vietējā foto mākslinieka Borisa Tarlecka panorāmas fotogrāfijas. Tās tapušas, pārvarot lielas grūtības, jo fotogrāfijām jārada iespaids, ka laiva kuģo

Daugavas ūdeņos. Pēc sienu fona izveides sekos vitrīnu montāžas darbi. Pēc tam – iekšdarbi laivā.

Kā zināms, muzeja ekspozīcijas ideja aizgūta no Krāslavas ģerboņa, kurā attēlota laiva ar pieciem ariem, kas ietver šī novada nacionālās ipatnības. Iecerēts, ka laiva līgani slid pa Daugavas ūdeņiem, bet tās pasažieri jūtas kā pirmie vikings, kas ieraudzījuši Krāslavas krastus.

Mākslinieki apliecināja, ka viņiem savā praksē nav nācies re-

dzēt tamlīdzīgu ekspozīciju, tomēr pasaule ir plaša un pilnībā izslēgt šādu iespēju nevar.

Labākas iespējas cīņai ar mežu ugunsgrēkiem

Krāslavas virsmežniecība realizē Eiropas finanšu piesaistīšanas iespējas. Pagājušajā gadā par Eiropas Savienības līdzekļiem Soļankas upes stāvajā krastā uzbū-

vēts mūsdienīgs novērošanas tornis 18 800 latu vērtībā. Nākamais posms – speciālas tehnikas iegāde cīņai ar mežu ugunsgrēkiem. Nesen Krāslavas virsmežniecības virsmežzinis Roberts Kuznerēvičs pasniedza ugunsdzēsības mašīnu atslēgas Krāslavas un Bukmuižas mežniecības pārstāvjiem.

Automašīnas Ford Ranger pilnībā atbilst eksploatācijas apstākļiem Latgales mežos. Pustotvietīgā kabīnē ļauj ievietoties operatīvajai glābēju grupai, bet

kravas nodalījumā atrodas tilpne ar ūdeni, motorsūknis «Honda» un pagarināta šļūtene. Šī sistēma būs īpaši efektīva, lokalizējot aizdegšanās avotus, kas parasti gadās pavasaros, dedzinot pērno kūlu.

Katra ugunsdzēsības mašīna maksā 16 000 latu. Realizētais projekts ļāva piesaistīt šim nolūkam lielāko daļu līdzekļu no Eiropas struktūrfondiem un tikai ceturto daļu – no valsts budžeta.

«Ezerzeme»

JURISTA PADOMS

Naudas aizdošanas māksla

Ja gribi zaudēt draugu, aizdod viņam naudu... Lai draugam izlīdzētu ar kādu summiņu un viņu tomēr nezaudētu, jārikojas tā, lai drošs ir gan naudas devējs, gan aizņēmējs.

Privātā parādzīme

Visizplatītākais un vienkāršākais aizdevuma dokuments ir privātā parādzīme. Parādnieks vienkārši uzraksta, ka viņš ir parādā noteiktu summu un apņemas to līdz konkrētam datumam atdot ar vai bez procentiem. Ja saistības nepilda, aizdevējs var vērsties ar šo parādzīmi tiesā prasības kārtībā. Tas nozīmē – ceļ prasību par šīs summas piedziņu. Tātad jānolīgst advokāts, jāraksta prasības pieteikums, un notiks parastais tiesas process. Uz to tiek aicināti liecinieki, abas puses, tiesa apko pieņem lēmumu, noskaidro, vai nauda patiešām ir aizdota un nav atmaksāta, un lem par piedziņu.

Ja nauda nodota ar bankas starpniecību, to pierādīt ir vieglāk, bet sarežģītāk, ja tas noticis aci pret aci, nododot no rokas rokā. Tāpēc aizdošanas un atdošanas procesā var aicināt lieciniekus. Tas ir svarīgi gadījumā, ja tiesā parādnieks apstrīdēs, ka nav naudu saņēmis, bet tikai parakstījis parādzīmi. Ja cilvēks ir parakstījis, ka ir saņēmis naudu, tas ir pierādījums, lai gan arī to var apstrīdēt.

Līdzīgi parādzīmes raksta un parādu ar tiesas palīdzību atgūst arī tad, ja parādnieka paraksts uz parādzīmes ir notariāli apliecināts. Vienīgā starpība – parādnieks nevarēs tiesā paziņot, ka tas nav viņa paraksts.

Kas jāņem vērā? Ja naudu aizdod, uzrakstot vienkāršu parādzīmi, tās piedziņa ar tiesas palīdzību var ielgt – aizņēmējs var apstrīdēt prasību, pārsūdzēt sev nelabvēlīgu spriedumu.

Aizdevuma līgums pie notāra

Drošāk noslēgt aizdevuma līgumu notariālā akta formā (doku-

ZINĀŠANAI

- ✓ Ja aizdod Ls 40 000 vai vairāk skaidrā naudā, saskaņā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas likumu notāram ir jāinformē tiesībsargi, jo tiek liela summa ir viena no aizdomīga darījuma pazīmēm.
- ✓ Ja aizdevums notiek, slēdzot līgumu pie notāra (notariāls akts), par šo pakalpojumu noteikta atlīdzība līdz 0,1-1% no darījuma summas. Piemēram, ja aizņemties Ls 1000, notāra pakalpojumu atlīdzība būs Ls 10. Ja summa ir Ls 1001-20 000, tad Ls 10+0,9% no summas, kas pārsniedz Ls 5000.
- ✓ Par notāra gatavotu vekseļa protesta aktu atlīdzība ir 50% no iepriekš nosauktajām summām (aizdevuma līguma sagatavošana notariāla akta formā).
- ✓ Ja notārs tikai apliecina aizņēmēja parakstu uz parādzīmes, atlīdzība ir Ls 7.

mentu pēc pušu vienošanās sagatavo notārs). Līgumā sīki apraksta, kad nauda jāatmaksā, cik lieli būs procenti, kā notiks naudas pārskaitīšana vai nodošana utt. Ja parādnieks saistības nepildīs, aizdevējs var ar notāra palīdzību nosūtīt paziņojumu ar aicinājumu izpildīt saistības. To var rakstīt arī pats un nosūtīt ierakstītā vēstulē. Ja saistības joprojām nepilda, aizdevējs vērsas ar pieteikumu piespiedu izpildīšana – tiesa vairs neaicina aizņēmēju, jo aizdevējam jau ir pierādījums, ka viņš ir brīdināts.

Tiesa taisa lēmumu par saistību bezstrīdu piespiedu izpildi, un pēc tam pie piedziņas ķeras tiesu izpildītājs. Šajā gadījumā tiek ietaupīts laiks – aizdevējam nav lieku reizi jāpierāda, ka ir aizdevis un nav saņēmis atpakaļ naudu.

Kas jāņem vērā? Noslēdzot aizdevuma līgumu notariāla akta formā, naudas piedziņai izpaliks garais tiesāšanās process.

Vekselis

Reti, tomēr arī mūsdienās tiek izmantoti vekseli. Tās ir īpašas parādzīmes, kuras paraksta parādnieks. Kredītiestādēs var iegādāties to veidlapas, bet var rakstīt arī pats, tikai dokumentā noteikti jāiekļaut tā informācija, ko prasa vekseļu un čeku likums. Ja kaut kā pietrūks, dokumentam nebūs vekseļa, bet parastas parādzīmes spēks.

Tāpat kā parastā parādzīmē, vekseli ieraksta gan aizdevuma

summu, gan atdošanas termiņu – līdz vienam gadam. Parādniekam jāmaksā simboliska nodeva kredītiestādē, turklāt tajā pašā dienā, kad vekselis uzrakstīts. Aizņēmējs var vērsties pie notāra, lai apliecinātu parakstu uz vekseļa, bet tas nav obligāti.

Vekseļa gadījumā ir iespējama saistību bezstrīda izpilde – kad atmaksāšanas termiņš pienācis, aizdevējs dodas pie notāra. Tas aicina aizņēmēju izpildīt saistības. Ja tas to nedara, vekselis tiek protestēts – notārs taisa vekseļa protestu. Arī šajā gadījumā tiek noteikta parāda bezstrīda piedziņa.

Jāatceras, ka vekselis obligāti jānoprotestē 1-2 dienu laikā pēc maksājuma termiņa pienākšanas. Ja tas nokavēts, vekselis netiks protestēts, tas kļūs par parastu parādzīmi. Vekseļa gadījumā parādnieks nav tik aizsargāts, jo šā dokumenta izrakstīšana ir privāta, tur nepiedalās notārs. Tikpat labi kāds var vekseļa veidlapas nopirkt, aizpildīt un parakstīt cita vietā. Kad notiek vekseļa protests, notārs nepārbauda, vai paraksts uz tā ir īsts. Arī tad, ja notārs sameklē parādnieku un aicina izpildīt saistību, bet parādnieks saka: tas nav mans paraksts, notārs to nevar apšaubīt, viņam process jāturpina. Aizdevējam tas ir izdevīgi, bet aizņēmējam...

Kas jāņem vērā? Ja izsniegts vekselis un nauda nav termiņā atdota, notiek bezstrīdu piespiedu izpilde.

Saisināti no «Rīgas Balss»

No 1. maija mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāju apliecību nomaīnai būs jākārto eksāmens

Tikai līdz 1. maijam vecā parauga mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāju apliecības varēs mainīt bez eksāmenu kārtības, «Novadnieku» informē Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) sabiedrisko attiecību speciāliste Džoanna Eglite.

Lai nodrošinātu vienota parauga mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāju apliecību standartu, līdz 1. maijam tās jānomaina pret CSDD izsniegtajām. Valsts ugunsdzēsības tehniskā centra, Valsts vides inspekcijas izdotās kuģoša-

nas līdzekļu vadīšanas apliecības, jahtklubu un burāšanas sekciju kvalifikācijas komisijas izdotās motorjahtu vadītāju apliecības vai bijušās PSRS mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāju apliecības vēl nepilnu mēnesi iespējams apmainīt bez eksāmena kārtības.

Apliecību maiņa rit jau gandrīz gadu, kopš CSDD uzsākusi mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāju eksāmenu pieņemšanu un apliecību izsniegšanu. Līdz šim apliecību nomaīnu veikuši 3780

kuģošanas līdzekļu vadītāji. 1598 vadītāji pirmo reizi kārtējuši eksāmenus kvalifikācijas iegūšanai. Dažādu veco paraugu mazizmēra kuģošanas līdzekļu apliecības nav derīgas dalībai ūdens satiksmē kopš 2006. gada oktobra.

Personas, kuras vēlas apmainīt apliecību, to var izdarīt tuvākajās CSDD nodaļās Jēkabpilī, Daugavpilī, Rēzeknē vai Gulbenē. Līdzīgu apmaiņu apliecības, personu apliecināšanos dokumentu un derīga transportlīdzekļa vadītāja medicīniskā izziņa.

POLICIJAS ZIŅAS

Laikā no 1. līdz 9. aprīlim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā reģistrēti 37 dažādi iesniegumi. Vairākos gadījumos policija uzsākusi kriminālprocesus.

Nedeļas laikā rajonā notikuši pieci ceļu satiksmes negadījumi, sešas huligāniskas darbības, reģistrētas 10 zādzības, kā arī bijuši četri gadījumi, kad tīši bojāta sveša manta.

Automašīnai noņemtas riepas

1. aprīlī Livānos reģistrēta zādzība. Automašīnai Honda Prelude, kas atradās mājas pagalmā Rīgas ielā, noņemtas četras riepas ar alumīnija diskkiem. Policija par zādzības izdarīšanu no transportlīdzekļa ir uzsākusi kriminālprocesu. Notiek izmeklēšana.

Izsists pakešu logs

2. aprīlī policijā saņemts iesniegums par to, ka Livānu 2. vidusskolas ēdamzālē izsista pakešu loga rūs. Par mantas tīšu bojāšanu uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

Elektrības vadu zagļi nerimstas

Policijā saņemts kārtējais iesniegums par to, ka rajonā atkal sākuši uzdarboties elektrības vadu zagļi. Šoreiz 2. aprīlī uzsākts kriminālprocess par alumīnija vadu zādzību no elektropārvades līnijas Jersikas pagasta Bidzānos.

Divainās izklaides Ličos

2. aprīlī policija uzsākusi kriminālprocesu par mantas tīšu bojāšanu, jo tika saņemts iesniegums par to, ka SIA «Latgales metāls» piederošajās telpās Preiļu novada Ličos nenoskaidrotas personas izsītušas sešu logu stiklus.

Reida laikā atrod nelikumīgas zvejas tīklus

2. aprīlī profilaktiskā reida laikā Dubnas upes lejtecē Livānu pilsētas teritorijā tika atrasts viens zvejas tīkls bez atpazīšanas pazīmēm. Pēc trim dienām, 5. aprīlī, atrasti vēl trīs zvejas tīkli. Arī šiem zvejas rīkiem nebija nekādu atpazīšanas pazīmju.

Uzlauza durvis, paņēma gāzes balonu

2. aprīlī reģistrēts iesniegums no Pelēču pagasta Ārdavas, kur

kādai vietējai iedzīvotājam zagļi, izraujot durvju slēdzeni, iekļuvuši telpā un no dzīvojamās mājas aiznesuši gāzes balonu un trīs alumīnija kannas. Policija par zādzības izdarīšanu uzsākusi kriminālprocesu. Vainīgās personas noskaidrotas.

Pazuduši bērza baļķi

3. aprīlī konstatēts, ka no akciju sabiedrības «Latvijas finieris» kokmateriālu krautuves, kas atrodas Riebiņu novada Rušonas pagastā, pazuduši astoņi kubikmetri bērza baļķu.

Izdemolēta autobusu pieturvietā

Konstatēts, ka 4. aprīlī ceļa posmā Liči – Livza bojāti satiksmes autobusu pieturvietu soliņi. Huligāni bija izsmaidījuši arī ceļa malā savāktos atkritumus. Notiek pārbaude.

Krustojumā sadūrās divas automašīnas

5. aprīlī Preiļos, Rīgas un Lāčplēša ielu krustojumā notika satiksmes negadījums. Automašīnas Opel Combo vadītājs nepalaida pa galveno ceļu braucošo automašīnu Opel Vectra. Notika sadursme, kuras rezultātā tika bojāti abi transportlīdzekļi, bet Opel Vectra vadītājs guva traumas un medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāts slimnīcā.

Aglonas pagastā nodega pirtiņa

7. aprīlī ugunsdzēsēji saņēma izsaukumu no Aglonas pagasta. Tur kādam iedzīvotājam nodega pirtiņa. Konstatēts, ka ugunsgrēka iemesls varēja būt krāsns pārkurināšana.

No automašīnas izzaga magnetolu

9. aprīlī Livānos kādam iedzīvotājam no automašīnas zagļi paņēmuši automagnetolu. Transportlīdzeklis bija atstāts mājas pagalmā Daugavpils ielā. Par zādzības izdarīšanu policija uzsākusi kriminālprocesu.

Kafejnīcā no skapiša pazuda nauda

9. aprīlī Preiļos kādas kafejnīcas īpašnieks konstatēja, ka nenoskaidrotos apstākļos no virtuves skapiša pazudusi nauda. Notiek apstākļu pārbaude.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Pensionāru šokē kustība pa ceļa labo pusi

Zviedrijas tiesa sodījusi kādu vietējo pensionāru par bīstamu braukšanu pa pretējā virziena joslu.

Paskaidrojumā 79 gadus vecais sirmgalvis norādījis, ka nav zinājis, ka kopš 1967. gada Zviedrija pārgājusi uz braukšanu pa ceļa labo pusi. Viņš esot iebraucis pilsētā pirmo reizi pēc šo noteikumu izmaiņas un apmaldījies. Braucot pa pretējo joslu, viņš pārbiedējis pārējos automobilistus un ietriecies luksoforā, tādējādi apskādējot arī savu spēkratu.

Apstādināt braucēju izdevies tikai pēc tam, kad policijas patruļmašīna aizšķērsojusi ceļu.

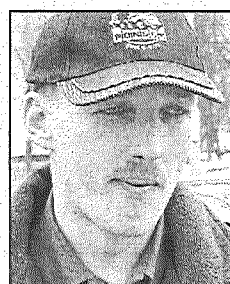
Vai atbalstāt Latvijas līdzdalību atomelektrostacijas celtniecībā Lietuvā?

Regīna Romanova no Pelēču pagasta:

— Obligāti jāpiedalās, jo bez elektrības mēs dzīvot nevaram. Latvijai savas elektroenerģijas nepietiek, mums tā ir jāiepērk. Gribas cerēt, ka pēc kopīgas atomelektrostacijas uzbūvēšanas cenas nostabilizēsies un

tālāk nepalielināsies. Mani nebauda tas, ka Ignalina ir tuvu robežai. Mūsdienās atomelektrostacijas būvē kvalitatīvāk, tās ir drošākas. Vienīgi kodolatkritumu glabātuvi gan nevaradzēt tik tuvu Latvijas robežai.

Jānis Vitoliņš no Preiļiem, strādā mežstrādē:

— Raugoties no tāda viedokļa, ka Latvijai savas elektroenerģijas nepietiek un tā jāpērk no Krievijas, atomelektrostacijas būvē varētu atbalstīt. Bet uztrauc iespējamā kodolatkritumu glabāšanas vieta tuvu Latvijas robežai. Tas ir kaitīgi cilvēku veselībai. Tāpēc varu teikt, ka par 50 procentiem atbalstu un par 50 procentiem neatbalstu. Kopumā par šīm lietām iedzīvotājiem tiek sniegts maz informācijas.

glabāšanas vieta tuvu Latvijas robežai. Tas ir kaitīgi cilvēku veselībai. Tāpēc varu teikt, ka par 50 procentiem atbalstu un par 50 procentiem neatbalstu. Kopumā par šīm lietām iedzīvotājiem tiek sniegts maz informācijas.

Juris Leimanis, zemnieks no Rudzātu pagasta:

— Par šo lietu dzirdēts ļoti maz, informācijas ir nepietiekami. Elektrība mums ir vajadzīga, bet cik tā atomelektrostacija būs droša? Tāpēc mana atbilde ir tāda: 50

pret 50. Atbalstu tāda ziņā, ka vajadzīgi jauni enerģijas ieguves avoti, bet neatbalstu iedzīvotāju drošības ziņā. Diemžēl arī jaunu hidroelektrostaciju būvēšana nav nekaitīga. HESu dēļ ūdens līmenis paaugstinās pat mazajās upēs. Arī mana zeme atrodas pie upes, un, ja Daugavā vai Dubnā ir plūdi, ūdens applūdinā manu tīrumus. No hidroelektrostaciju būvēm cieši daudzi zemju īpašnieki.

Vilis Briška no Preiļiem, strādā uzņēmumā:

— Viennozīmīgi grūti atbildēt. Manuprāt, ir ļoti daudz iespēju elektroenerģijas patēriņa samazināšanai. Ražošanā tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas, kam vajag mazāk strāvas. Tāpat arī sadzīvē, pat apgaismojuma spuldzes tagad ir daudz ekonomiskākas. Domāju, ka mums vēl ir daudz iespēju elektroenerģijas taupīšanai un tās vajag izmantot. Enerģija vajadzīga, taču tajā pašā laikā jāvērtē, kādu iespaidu AES atstās uz apkārtnējo vidi. Pagaidām informācijas par šo lietu ir visai maz. Es nevaru apgalvot nedz to, ka atbalstu, nedz to, ka neatbalstu.

— Viennozīmīgi grūti atbildēt. Manuprāt, ir ļoti daudz iespēju elektroenerģijas patēriņa samazināšanai. Ražošanā tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas, kam vajag mazāk strāvas. Tāpat arī sadzīvē, pat apgaismojuma spuldzes tagad ir daudz ekonomiskākas. Domāju, ka mums vēl ir daudz iespēju elektroenerģijas taupīšanai un tās vajag izmantot. Enerģija vajadzīga, taču tajā pašā laikā jāvērtē, kādu iespaidu AES atstās uz apkārtnējo vidi. Pagaidām informācijas par šo lietu ir visai maz. Es nevaru apgalvot nedz to, ka atbalstu, nedz to, ka neatbalstu.

Anna Jermolajeva no Preiļiem:

— Noteikti neatbalstu. Esmu pret. Uzskatu, ka tas ir cilvēkiem bīstami. Esam piedzīvojuši Černobīļas atomreaktora avāriju un zinām, ko tas nozīmē. Daudzi mani pazīnas tika nosūtīti uz Černobīļu atomreaktora avārijas seku likvidēšanas darbos, un tagad viņi ir kļuvuši par invalīdiem vai pat miruši. Uzskatu, ka elektrības ieguvei jāizmanto citi veidi – jāpērk no Krievijas vai jābūvē atomelektrostacijas uz upēm.

L.Rancāne
Foto: P.Pastars

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

InservissCredit

SOCIETE GENERALE GROUP

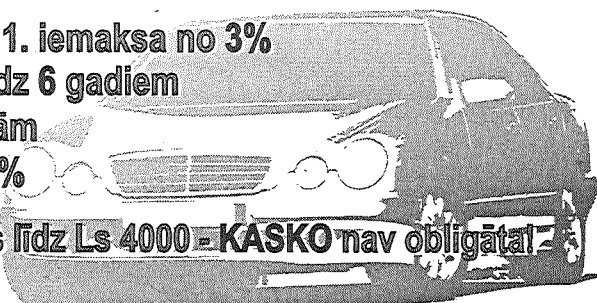
AKCIJA APRĪLĪ!

"PAREIZS LĒMUMS PAR

AUTOKREDĪTU!"

- Minimālā 1. iemaksa no 3%
- Kredīts līdz 6 gadiem
- Bez izziņām
- GPL no 7%

Autokredīts līdz Ls 4000 - KASKO nav obligāts!

Preiļi, Brīvības 2, tālr. 53 81125

InservissCredit

SIA INSERVISS GROUP vajadzīgs

ADMINISTRATORA PALĪGS DARBAM PREIĻOS

Prasības:

- teicamas latviešu un krievu valodas zināšanas;
- vidējā izglītība;
- iemaņas darbā ar datoru;
- auto vadītāja apliecība;
- personīgā automašīna;
- teicamas komunikācijas spējas;
- augsta atbildības sajūta.

CV un pieteikuma vēstuli sūtīt līdz 2007.gada 20.aprīlim pa faksu 7317447

VECBEBRU PROFESIONĀLĀ VIDUSSKOLA
2007./2008. MĀCĪBU GADĀ PIEDĀVĀ APĢŪT:

Izglītības programma	Kvalifikācija	Mācību ilgums	Iepriekšējā izglītība
ĒDINĀŠANAS SERVISS	Ēdināšanas servisa speciālists	4 gadi	9 klases
VIESNĪCU SERVISS	Viesmīlības pakalpojumu speciālists	4 gadi	9 klases
DATORSISTĒMAS	Datorsistēmu tehniks	4 gadi	9 klases
BIŠKOPIBA	biškopsis	4 gadi	9 klases

INFORMĀCIJAS DIENA:
18. APRĪLĪ PLKST. 10.00

Adrese: Bebru pagasts, Aizkraukles rajons, LV-5135.
Tālruni: 5133600, 5133606.
Mājas lapa: www.vecbebri.lv.

2007. gada 24. aprīlī plkst. 16.00,
SIA «B2B» telpās Elizabetes ielā 41/43, Rīgā,
notiks nekustamā īpašuma ar nosaukumu «SIRPIŅI»,
kas atrodas Riebiņu pag., Peiļu raj., un sastāv no zemes gabala
ar kopējo platību 1,9 ha, pirmā IZSOLE ar augšupejošu soli.

Izsoles sākumcena Ls 2900.

Tālrunis uzziņām 26406178.

Valsts aģentūra «Sabiedrības veselības aģentūra» Rēzeknes filiāle
IZNOMĀ neapdzīvotas telpas 190 m²
Paulāna ielā 1a, Preiļos.
Tālr. uzziņām 4624239, 5307081.

Pārdod gāzbetona blokus
Ls/m³ 52 ar piegādi,
neierobežotā daudzumā.
Tālr. 29438699.

VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļa rīko SEMINĀRU
rajona nodokļu maksātājiem (zemnieku saimniecību,
reģistrētu piemājas saimniecību īpašniekiem, saimnieciskās darbības
veicējiem) par aktualitātēm nodokļu likumdošanā.

Semināra tēmas:

- ✓ Darba ņēmēju VSAOI objekts, likmes un aprēķināšanas kārtība;
- ✓ Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi nodokļu maksātājiem, aprēķinot algu;
- ✓ Algas aprēķināšanas kārtība, nodokļu ieturēšana un atspoguļošana grāmatvedībā;
- ✓ Ziņojumu, ziņu veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība un termiņi;
- ✓ Par sociālo garantiju zaudēšanu, saņemot algu «aploksnē».

Seminārs notiks 19. aprīlī plkst. 10.00, Preiļos,
VID nodaļas telpās, Raiņa bulvārī 22, 2. stāva zālē.

Sakarā ar firmas paplašināšanu
ir nepieciešami
gaļas sadales operatori
un viņu palīgi.

Labi nodrošināti darba apstākļi un
dzīves vieta, visas sociālās garantijas.

Darbs Vācijā (komandējumā
uz 3-4 mēnešiem).

Tālr. 29285598, 29475983.

STEIDZAMI VAJADZĪGI DARBAM
ANGLIJĀ UN ĪRIJĀ

- galdnieki – alga Ls 1300 mēnesī,
- automehāniķi – alga Ls 1300 mēnesī,
- oficiantes/-i – alga Ls 1200 mēnesī.
- Ir citas vakances.

SIA «Regus». Licence nr. 63, nr. 114.

Tālr. Jēkabpili 5223555, Rīgā 7226607,
mob. 22054002.

Visi labas gribas cilvēki tiek
aicināti uz Ceļmalas kapelas
IESVĒTĪŠANAS SVĒTKIEM
Preiļos viesu nama «Pie Pliča»
dārzā 15. aprīlī plkst. 15.00.

Z/s pārdod dažādu krāsu
jaunputnus un dējējvistas
ar piegādi.

Tālr. 5321270, 29186065, 28364637.

SIA «Olins»

lic. nr. 2006-02/32

- Iepērk melnos un krāsainos metāllūžņus par visaugstākajām cenām.
- Veicam iekārtu demontāžu.
- Transporta pakalpojumi.

Atjaunotas cenas. Adrese: Preiļi, Daugavpils iela 64.
Tālr. 28882903, 29726893.

Vēlos ĪRĒT telpu birojam
Preiļu centrā 1. stāvā.
Tālr. 22316300.

Vajadzīga aprūpētāja sievietei ar
kustību traucējumiem Livānos.
Dzīvesvieta un alga nodrošināta.
Tālr. 5342062.

SIA «AIBI» iepērk zirgus,
liellopus, jaunlopus,
aitas, cūkas.

Tālr. 4871804, 4871185, 26142514.

SIA «RANKO» licencēta kautuve
iepērk liellopus, jaunlopus un aitas.
Samaksa tūlītēja, ir piemaksas.

Tālr. 26333669 (Nina),
29161121 (Juris).

Lai tēva mila paliek dziļi sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Ludmilai Vucinai, TĒVU
mūžībā pavadot.
Skolu direktoru vietnieku
izglītības jomā MA